

EDITORIAL i EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-11)

Dimitri Conejo Sanz / Cathopic.com

Resistències a les reformes de Francesc

L'aposta del Papa argentí per la conversió
interna de l'Església genera oposició

Ruth travel

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

INFORMACIÓ I RESERVES:

Tel. 93 4673244

info@ruthtravel.es / www.ruthtravel.es

DE L'11 AL 14 DE DESEMBRE

PESSEBRES DE PRAGA (Avió)

FEBRER 2021

**PELEGRINATGE A ROMA.
AUDIÈNCIA PAPAL**

MARÇ 2021

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

MARÇ 2021

PELEGRINATGE A L'ÚMBRIA "EL CAMÍ DE SANT FRANCESC"

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat.

Ara, més que mai, cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals. Club + Amics i Ruth Travel continuem al teu costat.

Francesc, senyera combatuda

Al *Catalunya Cristiana* d'aquesta setmana tractem d'un tema que a molts catòlics ens està resultant especialment dolorós: l'oposició que el papa Francesc troba en el si de la mateixa Església, especialment (però no exclusivament) entre cardenals i bisbes.

Una mirada a la història ens mostra que aquesta oposició ha estat una constant en el decurs de segles fins a arribar a la ruptura que va comportar la Reforma. Segons el pastor protestant Leonardo De Chirico, Luter i el Papa han estat percebuts durant molt de temps com la representació de dos enemics en el si del cristianisme. Les seves persones encarnaven els conflictes religiosos que s'esdevingueren en el segle XVI i que van donar origen a la Reforma protestant i a la Contrareforma [o Reforma catòlica]. «Les opinions que tingué Luter del Papat es van desenvolupar en el decurs de la seva vida, des d'una admissió inicial fins a un rebuig final i total», afirma De Chirico.

Els atacs als pontífexs van continuar en segles posteriors fins a temps recents des de Pius XII fins a Benet XVI. No oblidem que dins del catolicisme tradicionalista existeix una posició minoritària però de denominació prou eloqüent: el *seuvacantisme*, que considera que des de Pius XII la seu apostòlica de Roma està vacant perquè els actuals Papes no són vàlids; representa

la forma més radical de resistència als canvis introduïts a l'Església arran del Concili Vaticà.

Un llibre dedicat a l'avui sant Joan Pau II portava l'expressiu títol de *Signo de contradicció*, l'expressió de Zacaries en prendre en braços el seu fill Joan adreçada a Maria: «Aquest infant serà una senyera que trobarà contradicció» (Lc 2, 34b). Podem dir que Francesc també està essent una «senyera combatuda».

Avui és el mateix Papa el qui proposa una reforma interna de l'Església i de la Cúria, i els sectors més tradicionalistes se li rebel·len. Sempre que han preguntat al Bisbe de Roma per aquests atacs, ell s'ha mostrat aparentment tranquil. Aquesta placidesa no és inconsciència; el mateix Francesc, en una entrevista al començament del seu pontificat, quan el jove periodista li preguntava per la seva seguretat, ell responia que era plenament conscient que qualsevol dia li podien donar una *trompada* (i utilitzava un modisme argentí que coincideix amb la forma i el sentit amb la paraula catalana). Però afegia amb el seu humor característic: «*Nadie se muere la víspera.*»

Preguem pel papa Francesc i les seves intencions: no ho té fàcil, però amb l'assistència de l'Esperit Sant i el suport de molts (és encara el líder mundial més valorat) tenim la certesa que les seves reformes tiraran endavant.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 13**
Vida eclesial
- 22**
Opinió
- 24**
Anàlisi
- 28**
Carta dominical
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

Entrevista al cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona

PÀGINA 24-27

20
Infància Missionera fa protagonistes els nens per Nadal

L'Obra de la Visitació de Nostra Senyora

PÀGINA 18-19

Entrevista a Josep Otón

PÀGINA 36-37

47
Lluís Bernabé, director de la Fundació de la Marató de TV3

La setmana en tuits

JAIME TATAY SJ
@JAIMETATAY

Sacerdot jesuïta

És cert que l'esperança i l'alegria no es poden imposar ni forçar. Però es poden cuidar i conrear. En això consisteix l'Advent

M MONTSERRAT DOMINGO
@MMONTSERRATDB

Eremita de Sant Joan del Codolar
Bona nit! Boira i núvol. El pit-roig tot el dia al pedrís o a la finestra, cercant l'aliment, perquè fa fred. Necessitem menjar els ocells, les bestioles, nosaltres... Som pobres. Necessitem! I els que no en tenen? Solidaritat!

XAVI LOZA
@XALOBA

Biòleg i educador social

Aquests dies a la Fundació la Vinya estem contents... Després de 8 mesos i mig, podem tornar

a entrar als Centres Penitenciaris de Quatre Camins i Brians II per fer acompanyament presencial. Massa temps, més invisibilització, més aïllament, que només hem pogut trencar amb cartes

PARE VINCENT FEROLDI
@PVINCENTFEROLDI

Director del Servei per a les Relacions amb els Musulmans de la Conferència Episcopal Francesa
Ha mort el bisbe Henri Teissier. Algèria perd un gran home de fe vinculat al diàleg interreligiós

FERNANDO PEINADO
@FERNANDOPEINADO

Periodista

Amnistia Internacional denuncia que en la primera onada es van vulnerar drets humans de les persones grans de residències a Madrid i Catalunya. Demana una investigació independent

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordenador d'informatius

Omella i l'Advent

El cardenal Joan Josep Omella va explicar, el 30 de novembre en una entrevista al programa *El mirador de l'actualitat*, una proposta espiritual i enriquidora per a aquest Advent. Consisteix a agafar la Bíblia, mirar el comentari introductor de l'editor a l'evangeli de Marc i buscar alguns dels articles de bibliistes publicats en el web de l'arxidiòcesi (esglesia.barcelona). D'altra banda, l'arquebisbe de Barcelona planteja llegir cada dia, fins al 24 de desembre, un fragment del mateix text evangèlic, que és el propi dels diumenges ordinaris aquest nou any litúrgic, el que correspon al cicle B.

En aquesta intervenció, que es pot recuperar entrant a www.radi-oestel.cat i buscant el 30 de novembre a les 18 hores dins «Ràdio a la carta», el purpurat va destacar que «la lectura viscuda amb visió actual toca el cor de tothom, fins i tot dels no creients». Igualment va dir que, «malgrat les situacions de mort, de pobresa o de no tenir treball, podem viure interiorment l'arribada de Jesucrist, que omple de joia», fins i tot «enmig de la pandèmia i les dificultats».

L'efemèride de la setmana

14 de desembre del 1927:
inauguració de la línia aèria entre Barcelona i Madrid.

Zoom

EDUARD BRUFAU

El 30 de novembre passat la Comunitat de Sant'Egidio va organitzar via internet el seminari internacional #stand4humanity #nodeathpenalty, en què diversos ponents van parlar contra la pena de mort. Acabat l'acte, més de 2.000 ciutats d'arreu del món adherides a la xarxa «Ciutats per la vida» van il·luminar algun monument. A Roma va ser com cada any el Colosseu, i a Barcelona l'Ajuntament.

MIRADA AL MÓN

Els josepets

El 8 de desembre del 2020 s'han complert 150 anys de la proclamació de sant Josep com a patró de l'Església universal. Havia estat demanada al Concili Vaticà I, que no va poder atendre la petició perquè va ser interromput bruscament el setembre del 1870 a causa de la situació política que es vivia a Itàlia i que va culminar amb la presa de Roma i la fi dels Estats Pontificis. Tanmateix, poc després, el papa Pius IX va declarar el Patrocini de Sant Josep sobre tota l'Església.

Sant Josep pot ser avui un bon model bíblic d'acolliment serè i convençut de la voluntat de Déu

ELOI ARAN

Cap d'àrea pastoral i socioeducativa de la FECC

D'acord, el virus del Covid-19 ens fa replantejar les activitats per l'Advent que els equips de pastoral havien treballat a partir del lema del curs escolar proposat per la mateixa institució educativa. Tot apunta que tindrem una acció pastoral escolar d'Advent aigualida, com esbandides seran les campanyes solidàries pròpies de l'època. Sembla que el virus esborra, un cop més, l'esforç dels docents.

Ara bé, el virus de la indiferència —tant social com religiosa perquè, curiosament, en aquestes contrades es donen alhora— sí que ens pot aigualir la festa nadalenca. Com podem parlar de l'Advent, el Nadal i de l'Esperança, amb la tendra imatge de la Mare de Déu que acull en el seu ventre el teixit d'un relat alternatiu per a la humanitat (Sl 139,13),

Cal dir que la festa del Patrocini de Sant Josep, que ja existia des de feia temps, té arrels catalanes. La iniciativa fou del carmelita descalç Joan de la Concepció, Alemany Descatllar (1625-1700), que va ser primerament provincial de la Província de Catalunya i després superior general de la Congregació Espanyola de l'Orde. Va obtenir l'aprovació de la festa del Patrocini de Sant Josep el 1679. Els textos litúrgics havien estat compostos per un altre carmelita descalç català, el P. Joan de Sant Josep, Blanc Mur (1642-1718). Amb el pas del temps, la celebració es va anar estenent i va anar passant dels carmelites a tota l'Església.

La devoció a sant Josep va ser intensament viscuda i promoguda per santa Teresa de Jesús, que assegurava haver comprovat per experiència

AGUSTÍ BORRELL

Vicari general de l'orde del Carmel Descalç

que, així com altres sants s'ocupen de certes necessitats concretes, sant Josep té la capacitat d'ajudar en qualsevol tipus de necessitat, material i espiritual (Vida 6,6). Els primers seguidors catalans de santa Teresa van imitar el seu exemple, i es van caracteritzar per la devoció a sant Josep, fins al punt que eren coneguts popularment com «els josepets».

Sant Josep, l'home discret i prudent al costat de Jesús i Maria, pot ser avui un bon model bíblic d'acolliment serè i convençut de la voluntat de Déu. Pot ser igualment un exemple de paternitat, exercida en un ambient càlid i afectuós, on cadascú aporta la seva riquesa personal i respecta i promou l'acció de l'Esperit en els altres membres de la família.

LA SAL DE LA TERRA

Un Advent passat per aigua

quan venen a nosaltres, una i altra vegada, les imatges d'una dona rescatada enmig de l'oceà que no pot parar de cridar «I lost my baby» («He perdut el meu fill»). No hi haurà pastors ni pescadors que visitin en Josep, de sis mesos, que ha davallat als fons marins per ser dipositat i ofert com un pessebre-menjadora als peixos. No hi haurà cavalcada de Ses Majestats els Reis d'Orient per a aquell altre infant kurd, Aylan es deia, ofegat a les costes orientals gregues el 2015. Tampoc no podran

Potser cal esclatar la bombolla de la indiferència i presentar un infant amb una armilla salvavides

creuar el mar Roig ni refugiar-se en un lloc segur l'Oscar Martínez i la seva filla de 23 mesos, la Valeriana, ofegats al Rio Bravo el 2019.

Potser una bona pràctica pastoral d'Advent per a les escoles cristianes aquest any seria pensar una actualització dels populars pessebres que es munten a les porteries dels centres educatius. Podríem seguir la broma i posar els personatges guardant distància social, podríem muntar el pessebre dins una bombolla de plàstic, però potser cal esclatar la bombolla de la indiferència i presentar un infant amb una armilla salvavides. No en va, les icones orientals de la Nativitat presenten Jesús embolcallat com si fos un cadàver per recordar-nos que aquest infant que neix ha vingut a donar-nos la vida.

UN NOU LLINDAR

Ja és entre nosaltres i encara hi ha qui no el coneix!

El veritable encontre amb Crist abasta tota la persona, dona un nou horitzó a la vida i una dimensió plena, definitiva

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

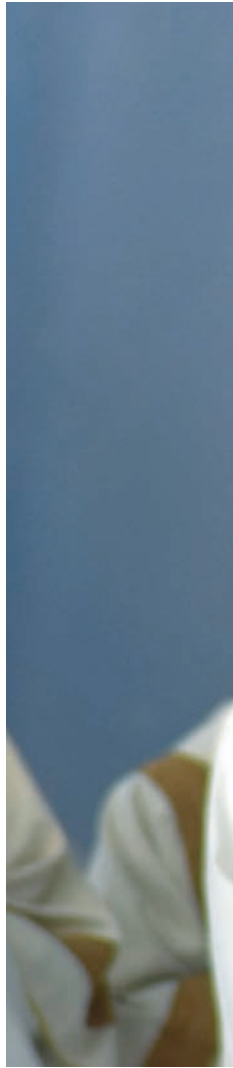
Sol ésser freqüent comentar entre nosaltres que encara n'hi ha molts qui reben el baptisme, però més pocs els qui són iniciats en la vida cristiana. Un compte de resultats difícil d'analitzar, però que en principi no proporciona gaire alegria. Això té alguna cosa a veure amb l'afirmació del Precursor de Jesús, quan diu que entre nosaltres ja n'hi ha un que no coneixem, o potser no coneixem prou com perquè la nostra vida quedi transformada per ell. La iniciació cristiana té com a objectiu l'encontre amb Crist; però no ha de ser un encontre casual, forçat, edulcorat o condicionat per la pressió social. El veritable encontre amb Crist abasta tota la persona, dona un nou horitzó a la vida i una dimensió plena, definitiva.

Per conèixer més i millor «el qui és entre nosaltres i no coneixem», és necessari verificar com és el nostre encontre amb ell —amb Crist— i comptar amb la vida de fraternitat —amb l'Església— com a elements fonamentals per ser cristià i viure com a tal. No obstant això, som conscients que el seguiment de Jesús és constantment posat a prova. Són molts els «reptes» que plantegen nous problemes als quals cal respondre des de la fe: la crisi sanitària i econòmica global, les migracions en augment

i la pobresa, fam i violència de les quals se'n fuig desesperadament, la violència domèstica i al carrer, l'ús de les noves tecnologies i l'experiència de la mobilitat. Nos reptes als quals s'hi afegeix la situació de les nostres Esglésies, amb les seves ombres i llums, sovint afectades per un enfosquiment de l'esperança i un afebliment de la veritable alegria.

A l'arrel de la pèrdua d'esperança i de la joia que ve de l'Evangeli, hi trobem sovint l'intent de fer prevaler una antropologia sense Déu i sense Crist. Com es pot veure, ja ho deia sant Joan Pau II, la nostra cultura es veu afectada per una apostasia silenciosa per part dels qui viuen com si Déu no existís. La manca d'una iniciació cristiana seriosa, l'allunyament de la comunitat i de la pràctica sacramental i evangèlica, influeixen negativament en les raons profundes que poden donar sentit a la vida i fan inviable el coneixement i la relació amb Crist. Quina proposta fem a les generacions d'avui i quina espiritualitat oferim que ajudin a recuperar l'esperança? Què fer per ajudar a obrir els cors a la confiança i a les dimensions del Déu-Amor, com a força interior que dugui a reiniciar un procés de fe amb alegria? Com conèixer més i més aquest «Jesús que ve» per estar entre nosaltres?

Pontificat amb obstacles

**Els atacs orquestrats des de l'interior
de l'Església contra el papa Francesc
pretenen fer descarrilar les seves reformes**

Francesc és el Papa que ha despertat més oposició entre bisbes i clergat en els darrers cent anys, segons Andrea Riccardi.

LETICIA SOBERÓN
«Malentenen els seus gestos d'obertura pastoral com si fossin resultat de canvis doctrinals, quan són fruit de la misericòrdia amb el patiment dels altres»

«El papa Francesc no és el més qüestionat, però sí el que ha rebut cops més durs per part dels seus opositors»

L'arquebisbe i primate de Tarragona, Jaume Pujol, dirigia el setembre de l'any 2018, en nom dels bisbes catalans, una carta expressa de suport al papa Francesc. Setmanes enrere, el *sismògraf* de la Santa Seu havia tornat a registrar un nou terratrèmol provocat pels seus opositors: en aquest cas, l'exnunci dels Estats Units, Carlo Maria Viganò, demanava la dimissió del Papa pel suposat encobriment dels abusos sexuals de l'excardenal Theodore McCarrick.

La llista de moviments tectònics és àmplia: per exemple, després del Sínode de l'Amazònia, també es va qüestionar el Papa quan s'especulava sobre la possibilitat d'ordenar sacerdots casats en circumstàncies extraordinàries. El veterà vaticanista Marco Politi situa l'origen d'aquesta «guerra civil subterrània contínua a l'Església» després del Sínode de la família i la publicació de l'exhortació apostòlica postsinodal *Amoris laetitia* (2016). I estima que els opositors al papa Francesc sumen un terç de l'estructura de l'Església, considerant bisbes, clergat i laïcat.

La determinació del Papa alimenta els motius dels seus opositors. I, en aquest sentit, Politi destaca les seves últimes accions. D'una banda, la dimissió i exclusió del col·legi cardenalici d'Angelo Becciu, «per una mala administració dels diners de l'Església i altres acusacions. És la primera vegada que un escàndol així no ha estat ocultat (recordem Mons. Marcinkus i Roberto Calvi)». De l'altra, l'informe sobre els abusos de McCarrick: «Ha estat dimitit de l'estat clerical i, al mateix temps, el Papa amb aquest informe exposa a la llum pública l'ocultació que hi va haver durant el pontificat de Joan Pau II i el silenci de Benet XVI.»

Memorial de greuges

Les raons de fons que addueixen els opositors al Papa serien, d'una banda, de tipus teològic. «L'acusen de no ser un teòleg rigorós, i fins i tot de modificar *veritats perennes* de la doctrina catòlica», observa Leticia Soberón, col·laboradora del Dicasteri per a la Comunicació de la Santa

Seu. «Malentenen els seus gestos d'obertura pastoral com si fossin resultat de canvis doctrinals, quan són fruit simplement de la misericòrdia amb el patiment dels altres», continua.

I ho exemplifica en la seva visió pastoral de la família, l'acollida a parelles divorciades i tornades a casar o la suspensió del judici condemnatori sobre les persones homosexuals: «El Papa no ha canviat una coma de la doctrina —assegura la també col·laboradora de *Catalunya Cristiana*. Sí que fa, en canvi, una crida a modificar l'enfocament pastoral perquè aquesta doctrina no es converteixi en un missatge unidireccional i repetitiu, sinó que es porti a poc a poc a la pràctica acollint les realitats sociològiques actuals, encarnades en milions de casos personals.» Politi hi coincideix: «El Papa no ha canviat alguns documents, però sí que ha eliminat tota la discussió sobre qüestions sexuals (píndola, relacions prematrimonials, divorci, homosexualitat).»

Un altre punt de fricció teològic és «l'acostament del Papa als musulmans i a altres religions com a via per promoure la pau, acusant-lo de sincretisme». «A Joan Pau II el van acusar del mateix quan va promoure la pregària per la pau a Assís, i abans que ell a Joan XXIII quan es va acostar als jueus», recorda Soberón. O la seva visió de la casa comuna i la cura de la creació, que els opositors «interpreten com panteisme o naturalisme sense Déu».

A aquestes raons se sumen les de dimensió sociopolítica: «El Papa és molt clar quan denuncia la injustícia, la desigualtat o el capitalisme financer, i hi ha gent que pensa que és extremista», anota Politi. En aquest sentit, aquest vaticanista analitza la hipocresia de la crítica a l'acord entre la Santa Seu i la Xina, que considera clarament desfavorable als interessos del Vaticà: «És un acord que Francesc ha fet per realisme: pensa que és preferible un acord millorable que no tenir cap acord. Ha recordat que en els segles passats a Europa els monarques decidien qui era bisbe i que actualment pocs estats han cancel·lat acords comercials o relacions diplomàtiques amb la Xina.»

Aquesta bel·ligerància s'ha exacerbada després de la publicació de la darrera encíclica *Fratelli tutti* que

ha portat diversos polítics a titllar-la d'«al·legat comunista» (José Ramón Bauzá) o a dir que «més que combatre els mals del populisme, a la pràctica és una simple expressió més» (Santi Vila). «Els conservadors eclesials s'alien amb els grups conservadors polítics, socials, econòmics, perquè hi ha grans interessos econòmics contra el Papa. Estan clarament en contra de l'encíclica *Laudato Si*, però no tenen coses a oferir al món contemporani, especialment als joves o a les dones», constata Politi.

Alguns rostres

«Els cardenals i bisbes més crítics amb el Papa estan encapçalats pels signants dels *dubia* (dubtes) sobre *Amoris laetitia*: Walter Brandmüller, Raymond Burke, Carlo Caffarra i Joachim Meisner (aquests dos últims morts el 2017)», explica Soberón. Politi hi suma l'esmentat Viganò i els cardenals Sarah, Müller, Zen i Burke. «Aquestes personalitats són la punta de l'iceberg, ja que hi ha una part de la jerarquia que no s'exhibeix públicament, sinó que fa oposició passiva i no comparteix la visió del Papa», detalla Politi.

Soberón assenyalava dos aspectes a considerar: d'una banda, que

MARCO POLITI
«Hi ha una guerra civil subterrània contínua a l'Església contra el papa Francesc»

«Els conservadors eclesials s'alien amb els grups conservadors polítics, socials, econòmics, perquè hi ha grans interessos econòmics contra el Papa»

El papa Francesc porta creats 101 cardenals (73 dels quals són menors de 80 anys), amb els del darrer consistori el 28 de novembre passat. En aquest moment són 128 els purpurats electors, en un any seran 121 (per raons d'edat).

«sempre hi ha hagut amplis sectors de l'Església que se senten més identificats amb l'estil d'un Papa que amb el d'altres». I, de l'altra, «la configuració cultural i política de la nostra societat actual, tan marcada pels populismes de dretes i d'esquerres. Aquí sí que hi ha un efecte pèndol, que veu multiplicar-se a Europa, Amèrica i els EUA els seguidors de líders forts i dominants (Trump, Johnson o Bolsonaro) amb missatges monolítics i simplistes que els donen seguretat». En contrast amb «la crida al discerniment i la llibertat interior, tan pròpia del papa Francesc».

Per reforçar i amplificar els missatges d'aquests *lobbies* populistes de dretes compten amb «un conjunt de mitjans que estan creant una *cultura comunicativa*, que promou un estil de comunicació àcid i agressiu, difamador i virulent que no té res a veure amb l'estil de Jesús, però es revesteix de catolicisme i sembla zitzània amb el pretext de defensar les veritats de la fe», observa Soberón. A aquest discurs se suma «una visió idealitzada d'un passat que mai no ha existit», segons Politi.

El programa d'un Papa reformista

Segons Politi, el papa Francesc ha emprès un programa de reformes que ja són un fet. D'una banda, la reforma del mateix papat que Francesc concep «no com una institució monàrquica o imperial, sinó com a signe d'unitat per a catòlics i cristians». Això comporta un nou estil de govern més descentralitzat i que delega més autonomia a les Esglésies particulars: «No tot ha de ser decidit a Roma —remarca Politi—, el Papa està fent passos cap a una Església més sinodal i comunitària i així ho ha escrit en el document que ha elaborat per als Sínodes del futur.»

L'antic corresponsal de *La Repubblica* també destaca la progressiva incorporació de la dona «en l'estructura de comandament de la Cúria, per exemple, en diverses subsecretaries» o «la gran reforma que ha fet de la Banca Vaticana»: «Després de l'escàndol Becciu, el Papa ha decidit que tota la caixa de diners de les diverses administracions, inclosa la Secretaria d'Estat, siguin controlades per una sola instància, per així seguir una política de transparència.» Soberón també destaca que la «crida a la conversió interna de l'Església» que

fa el Papa suscita reaccions contràries perquè es fonamenta en «l'abandonament del clericalisme i la verticalitat del poder sobre les consciències —que és on ell veu l'arrel dels casos de pederàstia. La seva iniciativa per combatre aquesta xacra dins l'Església és radical i inequívoca».

És cert que, malgrat aquesta oposició interna, el papa Francesc s'ha erigit en un líder moral dins i fora de l'Església. Politi destaca una recent enquesta a Itàlia en la qual el 91% dels catòlics practicants ha declarat que té confiança en Francesc: «Significa que no comparteixen sempre tot el que fa i diu, però confien en la seva integritat moral i en el seu paper. Per tant, no serà absolutament fàcil per als conservadors que volen influir en el pròxim conclave revertir o canviar la direcció.» Igualment, en una enquesta de Sigma Dos-Gallup Internacional de principis d'aquest any, el Papa ha repetit com a líder global més valorat (53%), seguit d'Angela Merkel (46%) i d'Emmanuel Macron (40%).

La valentia del Papa també és un aspecte que destaca Politi i que s'ha revelat, per exemple, en la seva croada contra la màfia: «És el primer Papa que ha excomunicat els mafiosos i està promovent a les diòcesis italianes que no es permeti que els diferents clans utilitzin les processons i festes patronals per mostrar tot el seu poder. Ara bé, no oblidem que la màfia (sobretot la calabresa, la *Ndrangheta*) és una multinacional del crim que opera al nord d'Europa i als EUA.»

Així, Politi —que acaba de publicar *Francesco. La peste, la rinascita* (Editori Laterza)— conclou que «Francesc ha calculat des del principi els riscos per a la seva persona, especialment quan en anys passats hi havia una forta agressivitat d'ISIS (Estat Islàmic). Sap que pot ser un objectiu també d'atacs terroristes, però mai ha canviat la seva línia». Soberón conclou que «aquest Papa no és el més qüestionat, però sí el que ha rebut cops més durs per part dels seus opositors. Potser perquè és qui més ha insistit en una conversió interna de l'Església. Això sí que fa mal a molts. Però si creiem en l'Esperit Sant i en el carisma Petrí, tots hem de qüestionar-nos i deixar-nos interpel·lar per les seves paraules».

SABER ESCOLTAR

«Si no fem el sord...»

...a la primera vinguda, no ens espantarem de la segona.»

Els infants viuen una època preguntant el perquè de totes les coses. Amb aquest interrogant, sovint deixen els grans sense resposta. Els petits volen ampliar els seus coneixements, cosa que els és del tot necessària. Aprenen a saber que hi ha preguntes amb resposta i altres sense. Tots ens preguntem sobre la realitat de la vida. Podríem dir que la pregunta és inherent a la vida humana. Mercès a les qüestions, fem avançar la nostra existència i la realitat del món. És important fer-se preguntes.

Entre les qüestions que afloren, n'hi ha dues de molt fortes: què és el més enllà?, i com serà el judici final? Heus ací preguntes que fan molt de respecte. Recordem que

van preguntar a Jesús com i quan seria la fi del món i Ell va contestar que això era una qüestió del pare Celestial. Cosa que no el privà mai d'anunciar l'Evangeli de la salvació i de la fruïció que trobaríem davant Déu i en la vida eterna.

El gran bisbe sant Agustí va escriure un comentari als salms. En l'actual litúrgia de les hores, hi ha aquesta rúbrica: «Si no fem el sord a la primera vinguda, no ens espantarem de la segona.» El Senyor vingué en els seus predicadors i omplí tota la terra. D'aquí que no podem fer el sord ni ens hem d'espantar. Sant Pau va exhortar a no deixar perdre l'oportunitat present, és a dir, la recititud conduïda per l'Evangeli... Sant Agustí afegeix: «Jo voldria que visquéssiu sense neguit. Qui viu sense

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

neguit espera segur la vinguda del seu Senyor. Com és el nostre amor a Crist, que temem que vingui? Germans, no ens n'averگویim? Estimem Crist, però ens fa por que vingui. L'estimem de debò? No succeirà que estimem més els nostres pecats?... El fet que no vingui aviat no vol dir que no hagi de venir. Vinirà, però no saps quan. Tanmateix, si et troba preparat no et perjudica gens no saber-ho.»

«Jesús trobarà plens de goig, en veure que ve, els qui no van fer el sord a la primera vinguda.»

**Què és el més enllà?
Com serà el judici final?,
dues preguntes que
fan molt de respecte**

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

La beatificació d'un màrtir ens emociona. I ens entristeix la mort d'un amic i els estralls de la pandèmia. No som, ni volem ser, uns barruts. Com Jesús quan expulsa els mercaders. Està de mal humor.

En aquest interval pensa, somia, es proposa compartir. De sobte, adverteix que les seves desavinences estaven centrades en el Nadal. En la celebració cristiana. No el preocupen els banquetes que interessin tanta gent. Ara bé, des que redacta fins que les seves lletres arriben publicades al lector passen uns quants dies. Amb atabalament, doncs, redacta. Amb il·lusió havia imaginat una celebració de Nadal que les lleis governamentals permetessin i que aguessin la família.

Un fruiter espanyol va tenir la pensada de l'invent dels dotze grans

A PROPÒSIT DE...

Un Nadal nou

de raïm. Es podria entreveure una cosa semblant.

Els mitjans parlen de les dificultats que suposarà el Nadal. El comercial, el dels excessos. Ha arribat l'oportunitat de celebrar un Nadal cristià, que alegri fins i tot el mateix Déu.

Es tracta d'organitzar un sopar familiar semblant al de Josep i Maria.

La il·luminació de l'estança pot ser exclusivament amb llums d'oli. Els cendrers vells també serviran. La metxa, de lli, ni de cotó ni de llana.

El menú molt propi d'ells.

**Aprofitem l'oportunitat
de celebrar un Nadal
cristià que alegri el
mateix Déu**

Pa d'ordi o d'espelta, amassat i fornejat a casa, que no sigui dur, ni com un xiclet. Aquí rau la gràcia, qui ho aconseguirà?

El vi, ja que és una gran festa, aromatitzat. Per internet hi trobareu moltes fórmules. Podeu utilitzar most perquè no té alcohol i és apte per als menors. Ells devien portar coques de figues, peix sec, per acompanyar-lo amb mel i potser ous.

En comptes de llet, imprescindible quallada feta a casa.

Els van regalar dàtils i ametlles. Ingredients amb els quals farem torró la mateixa nit.

Menta i fonoll per terra perfumaran l'estança.

A ells els recordarà la seva Galilea i se sentiran feliços celebrant amb nosaltres el Nadal, que també serà nostre.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Papa crea tretze cardenals, informem d'un pla per afrontar el Covid a Tarragona, coneixem l'Obra de la Visitació de Ntra. Sra., parlem d'Infància Missionera i presentem la nova campanya de Mans Unides

El consistori es va celebrar sota estrictes mesures sanitàries

El Papa recomana als nous cardenals romandre en el camí de Jesús

Amb Crist «en camí», que és el de la passió, mort i resurrecció, assegurant-se de no «desviar-se» cap al camí dels «vostres propis interessos», va advertir el dissabte 28 de novembre el papa Francesc en l'homilia durant el consistori ordinari celebrat a la basílica de Sant Pere per a la creació de 13 nous cardenals.

El setè consistori del papa Francesc es va caracteritzar per severes mesures cautelars a causa de la pandèmia. Cent persones a la basílica vaticana i dos dels nous cardenals absents per impossibilitat d'arribar a Roma: el filipí José Forte Advíncula, arquebisbe de Capiz, i Cornelius Sim, vicari apostòlic de Brunei, que també van ser creats cardenals. A la cerimònia, presidida per Francesc a l'altar de la Càtedra, aquest cop no hi va haver una abraçada de pau entre els cardenals, mentre es duïen a terme els ritus per a la imposició de la birreta, el lliurament de l'anell i la cessió del títol segons el ritu habitual.

Nombrosos cardenals del Sacre Col·legi van seguir la celebració connectats via web, mentre que per als nous purpurats es van cancel·lar les visites de cortesia.

En l'homilia, el Papa va destacar que «tots nosaltres estimem Jesús, tots desitgem seguir-lo, però hem d'estar atents sempre per romandre en el seu camí. Perquè amb els peus, amb el cos, podem estar amb Ell, però el nostre cor pot estar lluny i dur-nos fora del camí. Pensem en tants tipus de corrupció en la vida sacerdotal. Així, per exemple, el vermell porpra de la vestimenta cardenalícia, que és el color de la sang, es pot convertir, per l'esperit mundà, en el d'una distinció eminent. I aleshores tu no seràs el pastor proper al poble, només sentiràs que ets l'eminència».

Francesc va subratllar que l'Evangeli «és una Paraula que salva, necessària per a l'Església de tots els temps» i va afegir: «També nosaltres, Papa i

cardenals, hem de reflectir-nos sempre en aquesta Paraula de veritat. És una espasa esmolada, ens talla, és dolorosa, però alhora ens cura, ens allibera, ens converteix.»

Missatge al patriarca Bartomeu I

En la festa de Sant Andreu, el papa Francesc va enviar un missatge al patriarca ecumènic Bartomeu I, en el qual recorda que «el món no posarà fi a les guerres fins que les persones no comprenguin que són germanes i germans. (...) Juntament amb els desafiaments que planteja la pandèmia actual, la guerra continua assolant moltes parts del món, a mesura que sorgeixen nous conflictes armats que roben la vida d'innombrables homes i dones».

Francesc lloa les iniciatives d'organismes nacionals i internacionals que promouen la pau, tot i que assegura que «el conflicte i la violència no cessaran fins que totes les persones assoleixin una consciència més profunda de la responsabilitat mútua com a germans i germanes».

Una fraternitat que Francesc afirma que ha experimentat «de primera mà» en les diferents trobades amb el patriarcat ecumènic. «Tot i que persisteixen els obstacles», escriu Francesc,

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Essència de la Paraula

Des del principi, la Paraula és Paraula en sortida. Creadora, salvadora, poderosa i efectiva, precisament quan és pronunciada, quan surt de la boca de Déu. És ferma i inalterable en essència, eterna, però també Vida renovada, actual, que aposta i s'arrisca per l'home i el món en cada temps.

En el context de tot el consell de Déu, ser fidels a aquella Paraula no consisteix només en guardar-la intacta, amb les comes i accents, sinó en deixar que la seva essència viva, renovada i renovadora, renovi l'home i les seves circumstàncies en cada moment.

Subratllo les paraules del papa Francesc en la Jornada dels Pobres, diumenge 15 de novembre: «No hi ha fidelitat sense risc. A l'Evangelí, els servents bons són els que arriquen. No són cautelosos i previnguts, no guarden el que han rebut, sinó que ho fan servir... perquè la grandesa de la nostra vida no depèn de la quantitat que acaparem, sinó de quant de fruit donem.»

També sant Pau insta Timoteu a tenir per norma les sanes paraules de la doctrina, però «en la fe i en la caritat de Crist Jesús». «A conservar el bon dipòsit», no amb un esperit conservador humà que, amagant l'Esperit de la Paraula, es tanca en la por de perdre interessos i costums que ja han demostrat la seva transitorietat en el temps; sinó a conservar «mitjançant l'Esperit Sant que habita en nosaltres» (2Tm 1,13-14). Esperit que, sortint de Déu, es dona i és capaç de renovar i repoblar la faç de la terra a cada moment.

JOAN PALERO

«confio que, caminant plegats en l'amor mutu i perseguint el diàleg teològic, serà possible assolir la fita de restaurar la plena comunió expressada a través de la participació en el mateix altar eucarístic, per unir tots els homes en un sol cos, i sobre la pedra angular de l'única i santa Església».

D'altra banda, durant l'audiència general del dimecres 2 de desembre, el Papa va expressar la seva pregària i proximitat amb Nigèria: «Malauradament continua ensangonada per una massacre terrorista. Més de cent agricultors van ser brutalment assassinats. Que Déu els rebi en la seva pau i consoli les famílies, i que converteixi els cors d'aquells que cometen aquests horrors, que ofenen seriosament el seu nom.»

Francesc també va recordar que es compleixen «40 anys de la mort de quatre missioneres nord-americanes assassinades al Salvador: les germanes de Maryknoll, Ita Ford i Maura Clarke, la monja ursulina Dorothy Kazel i la voluntària Jean Donovan». Els assassinats es van produir en el context de la guerra civil que durant dotze anys va esquinçar la societat salvadorenca.

PAPA FRANCESC
«El vermell porpra de la vestimenta cardenalícia es pot convertir en el d'una distinció eminent. I aleshores tu no seràs el pastor proper al poble»

Tarragona

La Comissió Diocesana presenta un document amb propostes a l'Església i a la societat

Pla de xoc caritatiu per fer front als efectes del Covid-19

JOAN BORONAT
Tarragona

Impuls eclesial, transformació social. Des d'un temps d'incertesa, una mirada de confiança és el títol del document final que ha elaborat la Comissió diocesana de l'arquebisbat de Tarragona per fer front als efectes de la pandèmia del Covid-19, que va ser presentat el 4 de novembre passat. La Comissió, encarregada a petició de l'arquebisbe Joan Planellas, ha elaborat el document com un marc de propostes que, des de l'arxidiòcesi i també des d'altres instàncies extraeclesials, es puguin implantar per ajudar a reduir l'impacte negatiu que la pandèmia causa sobre les persones, sobretot en els col·lectius més vulnerables.

El document és un pla de xoc caritatiu d'ampli abast que s'ha dividit en cinc àmbits d'actuació: la gent gran i les persones malaltes; el medi ambient i la cura de la Casa comuna; les persones en exclusió social; l'espiritualitat i la vivència de la fe i la tecnologia al servei de les persones i les comunitats. Cadascun d'aquests àmbits planteja la constatació de l'estat actual de la situació, uns objectius a assolir i unes accions concretes que caldrà aplicar.

Mn. Lluís Simón, vicari episcopal de la Caritat, ha estat el coordinador de la Comissió formada per persones procedents de diversos camps de l'acció pastoral, educativa i assistencial, el qual confia en el fet que el document serveixi «d'estímul i un alè d'esperança».

La Comissió Covid-19, d'acord

amb els seus objectius constitutius, es proposa obrir línies de reflexió per treballar des de múltiples dimensions i disciplines sobre els efectes de la pandèmia en la vida individual i col·lectiva de les persones i del medi ambient, des del convenciment que sols no ens en sortirem. En aquest sentit, el Dr. Miquel Domènech, metge especialista en geriatría i cures pal·liatives i president de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, afirma que «la pandèmia ha provocat estralls en el col·lectiu de les persones grans i cal replantejar seriosament com a societat la manera com tractem les nostres persones grans i malaltes».

L'Església s'hi ha de comprometre amb solidaritat i acompanyament, amb la suma d'esforços des de les diferents entitats. En aquest sentit es proposa a l'Església de Tarragona crear una xarxa de solidaritat que atengui les persones grans, malaltes o que visquin soles en un temps en què les necessitats són moltes i els mitjans previsiblement escassos; que el voluntariat de les entitats diocesanes sumi els seus esforços per esdevenir una eina cada cop més eficaç i solidària. Així mateix es vol pro-

MIQUEL DOMÈNECH
«Com a societat ens hem de replantejar la manera com estem tractant les nostres persones grans i malaltes»

MCS Arquebisbat de Tarragona

L'arquebisbe Planellas amb els membres de la Comissió Diocesana Covid.

de diferents organismes eclesials i que impliqui una major coordinació». La promoció d'una formació integral que assumeixi que el futur ha de passar per un estil de vida més auster, fent ús dels recursos de la xarxa d'eco-parròquies; la proposta d'un pla de formació i reflexió a tota la comunitat cristiana liderat per l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós, la creació de projectes d'ajuda i el foment de voluntariat més jove.

Les propostes que fa la Comissió Covid-19 impliquen valorar la possibilitat que l'Església destini, temporalment o de forma permanent, alguns dels seus béns (siguin edificis, propietats o recursos) per donar suport o crear projectes d'ajuda (inserció laboral, habitatges socials, beques o microcrèdits). Tanmateix, cal informar la societat dels recursos que les diferents institucions d'àmbit eclesial posen al·l'abast de tothom, així com les ajudes que s'ofereixen. Finalment, cal fomentar el voluntariat entre els joves (escoles, instituts...) amb propostes fonamentades en el mitjà i llarg termini. En l'àmbit ciutadà caldrà incidir i aprofitar les mobilitzacions ciutadanes sorgides des de la societat civil on cal donar testimoni de la fe.

I conseqüentment amb aquesta anàlisi i propostes caldrà també, en l'àmbit extraeclesial, proposar un treball en xarxa entre les administracions i el sector social, que bé podria sorgir d'una Taula de diàleg sobre els efectes de la pandèmia, amb polítics de totes les tendències, creences i pensaments.

L'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, ha concretat que aquest treball serà una de les bases del Pla Pastoral Diocesà 2021-2023 que s'ha començat a preparar. El prelat afirma que «l'Església de Tarragona posa en el seu punt de mira fer front internament i socialment a aquest enorme dilema que ens hem trobat al davant. No és en va aquest plantejament [...]. És un document fet des de la realitat, des de la reflexió i des de l'amor a la comunitat diocesana i a la societat». Cercar camins més humans que il·luminin la missió del Poble de Déu.

posar a les institucions del sector sociosanitari establir els protocols necessaris per promoure i afavorir l'acompanyament familiar, psico-social i espiritual a les persones malaltes.

En el document es manifesta que els problemes derivats de la pandèmia i de l'exclusió social continuen generant situacions i problemes complexos que requereixen l'acció comunitària, que és la manera com els agents polítics i socials, ila mateixa societat en conjunt, aborda de manera col·lectiva el benestar de totes les persones. Els serveis de la caritat de les comunitats cristianes i de les entitats socials eclesials han de considerar aquesta nova perspectiva de l'acció comunitària per ser realment transformadors de la realitat.

Montserrat Manresa, professora de l'Escola Joan XXII de Tarragona i col·laboradora de la Fraternitat Cristiana de Persones amb Discapacitat (Fràter), destaca d'entre les propostes «la creació d'una xarxa de solidaritat que uneixi els esforços que actualment es fan des

MONTSERRAT MANRESA

«Cal crear una xarxa de solidaritat que uneixi els esforços que es fan des de diferents organismes eclesials»

L'associació va néixer per visitar i ajudar els malalts i els ancians amb pocs recursos socials

L'Obra de la Visitació de Nostra Senyora

La tempesta del coronavirus s'emporta silenciosament les persones i els retalls de la seva història. La fragmentació i la incertesa d'aquest temps no deixa gaire espai a la memòria del passat i tampoc gaires visions de futur, però els ancians que estem perdent demanen la nostra atenció. Som deutors d'una generació que va patir les conseqüències de la guerra, que va treballar per la reconstrucció i que va fer entrar a la nostra Església l'esperit del Concili Vaticà II.

La germana Joaquina Ferran, directora de l'Obra de la Visitació de Nostra Senyora, n'és un testimoni. Als anys 90, quan la Comunitat de Sant'Egidio feia els primers passos a Barcelona, la vàrem conèixer al barri de la Ribera. El servei comú amb una anciana del barri va ser la llavor d'una bonica amistat. Compartíem la visita als ancians i als pobres.

La Joaquina era una dona hu-

mil i d'una profunda fe, un pont per acollir tothom, sobretot els malalts. Allunyada de qualsevol protagonisme, discreta i personal, entre els pocs escrits que ha deixat firmats destaquen els emotius records a les seves germanes, als consiliaris o al cardenal Narcís Jubany. La preocupació per les seves germanes naixia d'una vida comunitària arrelada en la litúrgia de cada dia i la preocupació comuna pels malalts i els pobres. La fe d'aquesta dona s'havia cultivat a l'escola de les caresties de la postguerra, vivia de manera senzilla i tot el que rebia ho donava. Era una serventa que creia que no mereixia recompensa perquè feia només el que creia que havia de fer. Cada nit s'adormia contemplant la imatge de Maria visitant Elisabet, que l'acompanyava sempre a la seva habitació.

Amb la Joaquina també se'n van prop de 100 anys de vida de l'Obra

JAUME CASTRO
Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio a Barcelona

La germana Joaquina Ferran l'any 2004 en la beatificació de Pere Tarrés, amb una relíquia.

En primer pla, la germana Antònia Castelló (nova directora) i la germana Joaquina, amb altres germanes de l'Obra de la Visitació en un pelegrinatge a Terra Santa l'any 1998.

La germana Joaquina Ferran, directora de l'Obra de la Visitació de Nostra Senyora, era una dona humil i d'una profunda fe, un pont per acollir tothom, sobretot els malalts

de la Visitació de Nostra Senyora, fundada el 1922 per Francisca Roig Valls, viuda d'Artigas, i la col·laboració del Dr. Josep M. Alós. Aquesta associació barcelonina va néixer per visitar i ajudar els malalts i els ancians amb pocs recursos socials i que sovint es trobaven abandonats a les llars. El beat Pere Tarrés va ser-ne un dels primers consiliaris i l'han seguit d'altres significatius sacerdots com Alfons M. Thió *s.j.*, Lluís Antoni Sobrerroca *s.j.* i actualment Josep Maria Forcada.

Quan va morir la fundadora al gener del 1971, l'obra de la Visitació era present en més de 35 grups parroquials per a la visita i ajuda dels malalts a llurs domicilis i sostenien diferents centres residencials per a infants o ancians a l'Ametlla del Vallès, Santa Coloma de Cervelló, Rubí o Barcelona. Eren una comunitat de religioses amb una àmplia xarxa de voluntàries laiques i amb un gran protagonisme de la dona. Van comprendre els signes dels temps al costat dels més pobres i hi van respondre amb l'Evangeli a la mà i lliurement. Es van reconèixer en l'esperit del Concili Vaticà II vivint una experiència comunitària oberta a la societat, més enllà dels àmbits clericals, però amb fidelitat a l'Església i una estreta vinculació

amb la realitat diocesana.

Fruit d'un allarga experiència, estudi i sensibilitat, el 1971 l'Obra de Visitació «va començar una obra innovadora al nostre país, el Servei d'Assistència d'ancians a Domicili (SAD)», que es desenvolupa fonamentalment a Barcelona. Detecten la soledat en què es troben molts ancians i les dificultats que tenen els més pobres. L'obra pren la responsabilitat de desenvolupar un ajut a domicili que inclogui les vetlles, ajuda domèstica, cures d'infermeria i visites. Dolors Aragó i M. Dolors Margarit, dues de les seves promotores, justificaven el servei «perquè l'ancià pogués conservar la independència de la llar quan no en fos necessària l'hospitalització i les famílies trobessin una ajuda que els permetés compaginar la feina fora de casa amb

l'atenció a l'ancià».

Les noves institucions democràtiques van prendre la iniciativa per desenvolupar aquest servei d'atenció domiciliària (SAD) i els processos de secularització van anar minvant els recursos de la Visitació. Però l'aventura espiritual i social de l'Obra de la Visitació havia deixat una llavor en la nostra societat. La fe viva esdevé una cultura i, com ens recorda el papa Francesc, «els nostres sants van inculcar l'Evangeli en la vida del nostres pobles». La massacre dels ancians durant la pandèmia (la mateixa que s'ha emportat la Joaquina) revela la importància de desenvolupar els serveis d'atenció domiciliària per als ancians, integrant el social i el sanitari com van començar a fer a l'obra de la Visitació.

La cultura de la visita, com aquella primera visita de Maria a l'anciana Elisabet, continua viva. La visita torna a obrir l'esperança a una vida que canvia, obre de nou a la promesa d'un futur millor, i en la visita s'intueix la visita de Déu. La visita és la joia inesperada i fa retornar l'esperança, com l'Advent. Gràcies, Joaquina, gràcies a l'Obra de la Visitació per ser llum enmig de la foscor de les nits dels malalts i els pobres.

 Madrid

OMPRESS
Madrid

La iniciativa
«Sembradors
d'estels»
celebra enguany
el 40è aniversari

Enguany Infància Missionera aposta pel format digital

El Nadal dels petits

«Som davant d'una realitat nova per a tothom, però no per això ens quedarem aturats», explica Fernando González, responsable a Espanya d'Infància Missionera, l'Obra Pontifícia Missional que s'encarrega d'inculcar en els més petits la passió per la missió. «Jesús neix per a tothom, i més en aquests temps complicats. Per això, hem vist la necessitat de portar l'Advent, la iniciativa "Sembradors d'estels" i la Jornada d'Infància Missionera a una dimensió més virtual», afirma.

Així, Infància Missionera fa una aposta digital. A través de la web www.infanciamicionera.es apropa el testimoni de quatre nens que han estat ajudats per Infància Missionera i que, gràcies a l'Església, han trobat una família. També es pot col·laborar amb Infància Missionera per donar suport a quatre milions de nens com

ells arreu del món.

D'altra banda, la web ofereix recursos per a nens de diferents etapes per viure aquest període iniciat al'Advent i que culmina en la celebració de la Jornada d'Infància Missionera (17 de gener) d'una forma cristiana i missionera. «Volem arribar a cada racó de cada casa, col·legi o parròquia i que així els nens descobreixin el veritable sentit del Nadal. Perquè transmetre l'arribada de Jesús al món és ser missioner», comenta González.

A més de les tradicionals guardioles del compartir, vídeos i activitats divertides, aquest any destaca com a novetat el calendari *D'Advent a la missió*, en el qual es proposa una activitat missionera per a cada dia d'aquest mes amb una peculiaritat: el calendari no acaba amb el Nadal, sinó que s'allarga fins a la celebració de la Jornada d'Infància Missionera. Els nens faran el recorregut dels pastors que, després d'anar a Betlem, porten la bona notícia que han conegut a tothom.

Enguany la iniciativa «Sembradors d'estels» celebra el 40è aniversari. Infància Missionera proposa una forma diferent de viure'l amb seguretat. Per això, ofereix a la web una sembra d'estels digital amb la possibilitat de rebre un estel personalitzat per decorar la classe o l'habitació i enviar-lo per WhatsApp als companys. «Jesús va néixer en una situació molt complexa i nosaltres no podem deixar de celebrar la seva arribada al món», reflexiona el responsable d'Infància Missionera.

Per vuitè any consecutiu, Infància Missionera convoca un concurs nacional on els petits missioners hauran de fer vídeos breus en els quals expliquin amb creativitat com és la seva família i quin paper té Jesús entre ells.

A partir d'aquest any, la Jornada d'Infància Missionera se celebrarà a Espanya una setmana abans, per evitar que coincideixi amb la celebració del Diumenge de la Paraula, instaurat pel Papa el 2019. Si abans la celebració tenia lloc el darrer diumenge de gener, a partir del 2021 se celebrarà el segon diumenge del temps ordinari.

OMPRESS

Infància Missionera fa protagonistes els nens.

Més de 2.000 milions de persones no disposen d'aquest líquid imprescindible

Maria Carreño

Mans Unides finança projectes relacionats amb l'aigua a països com Cambodja.

REDACCIÓ
Madrid

Mans Unides centra la nova campanya en l'accés a l'aigua

De vegades l'aigua no cau de cel és el títol de la nova campanya de Mans Unides, amb la qual posa en relleu que als països empobrits «l'aigua no cau del cel i rentar-se les mans, un gest tan quotidià que pot salvar vides, no és a l'abast de tothom». Més de 2.000 milions de persones no disposen d'aigua potable, cosa que els impedeix tenir accés a una alimentació adequada i suficient, així com dur a terme mesures d'higiene bàsiques, fet que els aboca a la fam i a la malaltia.

La campanya subratlla que a molts països del món l'aigua «ens arriba sense més», mentre que per a molts altres és un bé preuat que marca la diferència entre viure i no viure, entre la salut i la malaltia. L'aigua és un dret humà fonamental pel qual treballa Mans Unides des de fa 61 anys i que, ara més que mai, ha esdevingut una eina per prevenir i evitar contagis. Malalties com el còlera, la disenteria, el tifus, la pòlio o paràsits intestinals, que alteren la salut de les persones i arriben a produir, en molts casos, la mort.

La manca d'aigua provoca un augment de la fam perquè afecta directa-

ment l'agricultura i la ramaderia; més abandonament escolar dels nens que tenen entre les seves «tasques» la de recollir aigua per a les seves famílies, restant-los hores d'estudi i formació, tan necessaris per al seu futur; lesions de diferent tipus, algunes de greus, en les nenes i dones encarregades de recórrer llargues distàncies, carregant amb bidons pesats d'aigua, per portar-la als poblats. I tot això sense oblidar els conflictes i desplaçaments a altres territoris per l'accés i control de l'element natural.

El 2019 Mans Unides va finançar 36 projectes de desenvolupament relacionats amb aigua que van beneficiar directament 131.045 persones, per un valor de 1.729.805,26 euros. Entre ells, suport a poblacions perquè tinguin accés a l'aigua perforant pous, construint preses, fent canalitzacions d'aigua...; promoció de la higiene, el sanejament bàsic i la formació per a la bona gestió de les infraestructures d'aigua i per al seu ús eficient; ajuda en la gestió de recursos hídrics, així com la protecció dels ecosistemes relacionats amb l'aigua.

L'aigua és un bé preuat que marca la diferència entre viure i no viure, entre la salut i la malaltia

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____

Tel. _____

NIF _____

A/e: _____

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

□ □ □ □

□ □ □ □ □

□ □ □ □ □

□ □

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

DATA (DD/MM/AA)

□ □ □ □ □ □

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

SIGNES D'AVUI

Un bany de serenitat

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

El Centre de Promoció Social «Francesc Palau» del Prat de Llobregat em va convidar a animar una sessió dedicada a les persones voluntàries que col·laboren en les activitats que s'hi organitzen. Malgrat la situació sanitària, el Centre s'ha mantingut obert respectant escrupolosament totes les normes de protecció, molt ben valorades pels assistents. La trobada es va portar a terme per videoconferència. Moment d'alegria per als que feia dies que no s'havien vist de manera presencial.

La valoració realista dels efectes de la pandèmia no amaga les ombres que enfosqueixen la societat: la distància, la manca d'abraçades, les amenaces de riscos, la vista parcial dels rostres, el buit, la soledat, les restriccions en la ce-

lebració del Nadal que s'apropa, l'acumulació de les limitacions, la por, l'aïllament, el contacte nul o escàs amb els amics, la reducció dels aforaments, els telenotícies amb continguts que angoixen, les baralles dels polítics que s'allunyen del bé comú... Les llums abunden: la serenitat a l'hora d'afrontar aquestes ombres, un millor coneixement d'ells mateixos que dona profunditat a la vida i sentit a l'existència, el fet de ser més conscients deixant de viure com a autòmats, la valoració de la família i dels amics... abans més inadvertida, la incorporació de

gent jove en projectes de solidaritat, l'augment de la responsabilitat, el sacrifici de la immediatesa (restriccions el proper Nadal) per poder continuar celebrant-lo en un futur, un sentit més espiritual, el descobriment que també es pot viure a casa sense necessitat de marxar-ne a totes hores, les noves formes de viure la solidaritat i el compromís voluntari a través de trucades telefòniques o d'altres recursos, l'evolució personal cap a una maduresa més plena, el progrés en humanitat i atenció als altres des de la pròpia interioritat...

En tancar la plataforma, havia rebut un bany de serenitat, que ara comparteixo. La realitat no és tant allò que surt als mitjans, sinó sobretot allò que vibra al cor de les persones. Amor i esperança.

La realitat és sobretot allò que vibra al cor de les persones

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

El vaig conèixer fa molts anys. L'havíem rescatat de Can Tunis en un estat lamentable. Era aquella època terrible de la dècada dels noranta molt castigada per la sida. Sota la Ronda del Litoral, arribant a la sortida més propera al cementiri de Montjuïc, s'hi refugiaven alguns drogoaddictes. Molts recordem aquest indret immortalitzat per Pedro Almodóvar al film *Todo sobre mi madre*.

Quan el van trobar tenia una cama a punt de necrosar per una mossegada de rata. L'hi van poder salvar a l'Hospital del Mar, on el van traslladar immediatament.

Després va viure en un pis de reinserció, on vaig fer una gran amistat amb ell. La seva manera

FINESTRA A LA VIDA

La solitud d'en «Dimes»

de ser, la naturalitat amb la qual acollia tothom que li allargava la mà, la seva senzillesa i, fins i tot, els seus costums una mica contraculturals... el feien encisador als meus ulls. Després, sempre he mantingut l'amistat amb ell. De vegades, quan anava caminant per un dels carrerons del Raval, se m'acostava per darrere i em deia a cau d'orella: «Eh, jo de mariconades, res.» Era la seva frase típica que, per a tots dos, tenia moltes connotacions.

Des de feia anys malvivia en un racó inhumà pel qual pagava a l'amo de la casa: un soterrani on en un altre temps hi havia les calderes sense les mínimes condicions d'habitabilitat.

Tenia un nom molt bonic, José

María, però per a mi sempre era en «Dimes». I és que un dia em va dir que ell era tan «bon lladre» que fins i tot robaria Déu al cel... I, des d'aleshores, el vaig batejar amb aquell nom tan evangèlic.

Feia uns dies que no m'agafava el telèfon. Els veïns el van trobar mort al seu cau. Ja feia dies que havia robat a Déu un lloc al seu costat.

Amic Dimes, un dia ens tornarem a trobar i ens tornarem a abraçar!

Amic Dimes, un dia ens tornarem a trobar i ens tornarem a abraçar!

**Cardenal Lluís Martínez Sistach,
arquebisbe emèrit de Barcelona**

«El Covid-19
ha posat en
relleu la
sociabilitat
humana»

El cardenal porta, als seus 83 anys, una intensa activitat pastoral i intel·lectual.

El cardenal Lluís Martínez Sistach, arquebisbe emèrit de Barcelona, porta als seus 83 anys una intensa activitat pastoral i intel·lectual. Des de la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, on viu des que va adquirir la condició d'emèrit, presideix la Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats, que ell mateix va crear com a espai de reflexió i debat sobre com humanitzar les grans ciutats. El congrés que s'havia de celebrar a Milà al juny va quedar ajornat a causa de la pandèmia, però el cardenal preveu celebrar-lo a inicis del 2022. També acaba d'enllestir un nou llibre, *Evangelitzar amb alegria les grans ciutats*, que properament editarà Claret. És comentarista de l'Evangelí de Ràdio Estel el dia 6 de cada mes.

La pandèmia ha trastocat la nostra vida personal i comunitària. També planteja molts reptes de present i futur. Quines són les transformacions que li agradaria que originés la pandèmia?

La pandèmia que estem sofrint ens ha fet prendre consciència a tota la humanitat que al món no tot depèn de nosaltres, de les nostres capacitats i de les nostres limitacions. Un petit virus ha estat i és per a tot el món un trasbals. Estàvem mal acostumats, com si tot depengués de nosaltres i nosaltres tinguéssim solu-

ció per a tot. El Covid-19 ha posat en relleu la sociabilitat humana; les persones som sociables i no ens salvem ni ens condemnem soles. Vivíem molt segurs, però hem vist la força de la naturalesa. Això ens hauria de motivar per tenir cura del planeta terra i vetllar pel medi ambient. Coincidint amb la pandèmia, el papa Francesc ens ha ofert a tota la humanitat l'encíclica *Fratelli tutti*, que ens parla de la fraternitat universal. Això vol dir construir una economia mundial que tingui en compte les necessitats de les persones i les famílies per disposar dels mitjans per satisfer-les. L'estil de vida que imposa el confinament i la pandèmia ens ha fet renunciar a moltes coses i això pot marcar un nou estil de vida més senzill i auster.

La trobada internacional «Economia de Francesc», feta telemàticament del 19 al 21 de novembre, vol generar en els joves una reflexió global i ètica sobre l'economia. Quina és la importància d'aquesta reflexió liderada pel papa Francesc? L'Església ha de ser model de bona gestió econòmica?

És una excel·lent iniciativa del papa Francesc dirigida als joves. En el seu missatge del maig de 2019 els convocava a iniciar un procés de canvi global per tal que l'economia d'avui i de demà sigui més justa, inclusiva i sostenible, donant una ànima

«La pandèmia intensifica l'obligació d'una revisió de moltes realitats de les grans ciutats, on viu més del 52% de la població»

a l'economia. El Papa proposa als joves promoure un «pacte» comú per construir altres formes d'entendre l'economia i el progrés. I els parla de l'economia que fa viure i no mata, que inclou i no exclou, que humanitza i no deshumanitza. El Papa confia en els joves i els diu que són profecia d'una economia que es preocupa per la persona i pel medi ambient. Els diu que no deixin que altres siguin els protagonistes del canvi: «Vosaltres teniu el futur. Per vosaltres entra el futur en el món.» Pel que em pregunta sobre l'administració de l'Església, certament que ha de ser ben portada, modèlica, pensant que els diners que té l'Església són per realitzar la seva missió i pels pobres.

Quina ha de ser la resposta de les comunitats cristianes en aquest temps marcat per la incertesa, la vulnerabilitat i una crisi social, econòmica i sanitària dramàtica?

Cal que ens centrem en la fe i que sigui la fe la que ens doni la certesa enmig de la gran incertesa que estem vivint amb la pandèmia. L'Evangeli ens ofereix els grans valors cristians de la solidaritat i de la misericòrdia, tan necessaris enmig de la crisi gran i profunda que estem vivint i que és alhora sanitària, laboral i econòmica. La pandèmia ataca els pobres i els rics i ens fa prendre major consciència que ens hem d'estimar i d'ajudar eficaçment. Cal aprofitar les conseqüències laborals i econòmiques que pateixen moltíssimes persones a conseqüència del coronavirus per avançar cap a un sistema econòmic que asseguri treball per a tota persona. Aquest és un dels grans reptes del nostre temps.

La pandèmia també ha tingut greus afectacions en les celebracions litúrgiques. El preocupa l'alentiment a l'hora de tornar a la celebració presencial? Quines conseqüències té en l'economia parroquial i diocesana?

Les normes sanitàries, amb el conseqüent confinament i la recerca de la seguretat per evitar la possible contaminació del coronavirus, han fet que hagi disminuït la presència de cristians en les celebracions religioses, que les segueixen a través dels mitjans de comunicació. Penso que aquesta situació, que canviarà si es recupera la «normalitat» amb la possibilitat d'una vacuna

«No tenim polítiques que siguin autèntics estatistes, preparats i competents, homes i dones que cerquin el bé del país abans que els propis interessos o del partit»

«Tot aniria millor si es deixés de judicialitzar la política i hi hagués separació autèntica dels tres poders»

pertinent, empobreix el contingut sagrat de les celebracions litúrgiques, que demanen la participació presencial dels cristians, i també empobreix la celebració religiosa pel nombre reduït de participants. Les conseqüències econòmiques ja comencen a notar-se i es notaran encara més. En aquest sentit, els cristians hem de mantenir les despeses econòmiques de l'Església. S'ha anat treballant a casa nostra per posar-ho en pràctica, però al nostre país hi ha un malentès que passa de pares a fills: l'Església ja l'ajuda econòmicament l'Estat i, per tant, no cal que ho facin els cristians. I això, com sabem, no és veritat. Una manera de posar-ho en pràctica és l'actual legislació fiscal, que permet que es disposi que un petit percentatge del que cal atorgar al fisc vagi destinat a l'Església o a altres realitats socials. Respecta plenament la llibertat religiosa i permet que els no cristians puguin fer una aportació a l'Església, si ho desitgen.

Vostè va crear la Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats

El cardenal davant la residència sacerdotal Sant Josep Oriol, on viu des que va adquirir la condició d'arquebisbe emèrit, el 26 de desembre del 2015.

arran del congrés internacional celebrat a Barcelona el 2014. La pandèmia obliga a una revisió del paper de les ciutats en el futur?

La pandèmia intensifica l'obligació que tenim d'una revisió de moltes realitats de les grans ciutats, on viu més del 52% de la població mundial, i que el 2050 arribarà al 75%. En aquestes megàpolis hi viuen molt bé pocs i hi malviuen molts. Un dels mals d'aquestes urbs és la comunicació i l'aïllament. El confinament ens ha portat a una comunicació interpersonal, agreujada en moltes persones que han mort soles, sense l'escalf de la companyia de la família. El papa Francesc, en la seva encíclica *Fratelli tutti*, ens ajuda a assolir la fraternitat, que és el que desitja tota gran ciutat i que per als cristians és el contingut curull de la vida cristiana.

La pandèmia ens ha encaçat amb molts problemes estructurals com l'atur i la precarització de la feina i l'habitatge. Quins deures haurien d'haver fet les administracions?

Els deures que haurien d'haver fet i que encara no fan degudament és treballar per resoldre les causes estructurals de la pobresa. És quelcom que posa en relleu les conseqüències socials i laborals de la pandèmia. No es pot esperar més. Mentre no es resolguin radicalment els problemes dels pobres, renunciant a l'autonomia absoluta dels mercats i a l'especulació financera i atacant les causes estructurals de la desigualtat, no es resoldran els problemes del món i en definitiva cap problema. La desigualtat és arrel de mals socials.

Troba a faltar la Política, en majúscules, a l'hora d'arribar a grans consensos de país?

Trobo a faltar una bona formació política en el poble i en els polítics. No tenim arreu polítics que siguin autèntics estatistes, preparats i competents, homes i dones que cerquin el bé del país abans que els propis interessos o del partit. Així, l'activitat política tindria més altura i faria del diàleg respectuós un mitjà per aconseguir entre tots el bé de les persones i de la societat. El papa Francesc, en la seva última encíclica, diu que la vocació dels polítics els porta a generar processos socials de fraternitat i de justícia per a tots i això entra al camp de la més àmplia caritat, la caritat política.

Vostè sempre ha negat que la societat catalana estigui dividida. Les opcions polítiques diverses són un enriquiment? Com afavorir el treball pel bé comú des d'opcions divergents?

Les opcions polítiques dels ciutadans han de ser respectades per les autoritats i pels ciutadans, encara que siguin molt diferents de les

que cadascú tingui. La societat no és ni culturalment ni religiosament ni políticament uniforme, sinó pluralista. Les diferents opcions polítiques dels ciutadans enriqueixen el conjunt de la societat. Si això porta a un divisió és que la societat no té la deguda formació democràtica. Tot aniria millor si es deixés de judicialitzar la política i hi hagués separació autèntica dels tres poders. Aleshores tindríem solucions adequades a problemes que vivim i sofrim.

Pel que fa al procés de beatificació d'Antoni Gaudí, sabem que s'ha presentat la *positio* a Roma. Vostè destacava que a la Sagrada Família no hi ha hagut cap accident greu al llarg dels més de 135 anys de construcció. N'hi ha prou per al miracle?

Esperem moltíssim la beatificació d'Antoni Gaudí, bon cristià i eximi arquitecte. Pensava que podia ser viable la realitat que, des de l'inici de la construcció del temple l'any 1882, sembla que no hi hagueren accidents greus, ja que Gaudí deia sovint que en la construcció del temple tot és providencial. Tanmateix, aquest hipotètic fet no és adient com a miracle en l'esmentat procés. Caldrà que demanem més insistentment la intercessió d'Antoni Gaudí perquè el Senyor faci un miracle per intercessió seva. La beatificació podria ser la desitjada celebració per commemorar l'any 2026 el centenari de la mort d'Antoni Gaudí. Penso que l'Església i la ciutat de Barcelona ha de preparar quelcom per recordar i agrair a «l'arquitecte de Déu» l'obra que ha fet coronant-la amb la basílica de la Sagrada Família.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Persones amb «necessitats especials»

Benvolguts i benvolgudes,

Avui us voldria parlar de les persones amb discapacitat, o més ben dit, amb «capacitats diferents». Ho dic així perquè moltes persones que treballen en aquest camp afirmen que no hi ha pròpiament persones discapacitades. La discapacitat real —diuen— es troba en la mateixa societat, donat que «la discapacitat no és altra cosa que la nostra incapacitat per entendre que tots tenim capacitats diferents». Personalment m'agrada més dir que són persones amb «necessitats especials». Tant si es tracta de diferències físiques, com sensorials o intel·lectuals, esdevenen la minoria més àmplia del món. A Catalunya mateix podríem parlar aproximadament d'unes 600.000 persones. No es tracta de persones anònimes, sinó que cadascuna d'elles té nom, cognom i sentiments. Formen part de la nostra societat i, per tant, no són incòrpories.

Si ara —davant la crisi agreujada per la pandèmia—, a molts els costa trobar o tenir una feina estable, això encara s'agreuja molt més en les persones amb necessitats especials. Ara bé, quan en troben, impressiona constatar com el treball no

els és mai un càstig, sinó un premi i el valoren molt més que la resta de treballadors. Saben el que val i cada dia ens donen exemple, fan servir les habilitats que tenen i no perden el temps a pensar en les que no tenen. Però les persones amb necessitats especials acostumen a tenir menys oportunitats econòmiques, un pitjor accés a l'educació i a l'habitatge, amb una manca de recursos que els puguin facilitar la vida, donat que, per norma general, una persona d'aquestes característiques comporta un sobre esforç econòmic de despesa valorat en la seva mitjana en uns 24.000 euros l'any.

Hi ha una discriminació social cap a aquestes persones, que a voltes existeix en el mateix entorn immediat. Sovint, aquesta s'agreuja enmig de la complexitat que comporta l'aplicació d'una legislació que esdevingui adequada a la seva realitat concreta. En la majoria dels casos, aquestes persones esdevenen més vulnerables davant

la violència. En aquest sentit, els mateixos infants tenen quatre vegades més possibilitats de ser víctimes d'actes violents, i igualment els adults amb problemes mentals.

El suport fonamental de les persones amb necessitats especials són les seves respectives famílies. Però aquestes es troben amb tres problemes principals: senten molta desigualtat i soledat davant la durada del seu esforç, que —a més— constaten que tindrà lloc mentre visquin; també, porten dins seu, sense poder compartir-les, moltes pors i neguits per la incertesa del trajecte de vida que espera al membre «diferent» que sol ser el seu fill o filla; finalment, el suport de l'Administració ha minvat en aquests últims anys per les retallades successives a l'anomenada «lleï de dependència».

A la nostra arxidiòcesi hem creat recentment, dins la Vicaria de la Caritat, una Delegació per a la pastoral de la salut i les persones amb necessitats especials. Esperem que pugui oferir un bon acompanyament humà i espiritual, tant a aquestes persones com a llurs famílies.

Ben vostre.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Nous servidors de Crist

Són dies de joia per a l'Església arxidiocesana, malgrat les circumstàncies difícils provocades per la crisi actual. L'Església celebra la fe, també enmig del dolor. Així ho han fet, per exemple, a Haití després d'un terratrèmol, a Ruanda després d'un genocidi... Enmig del patiment celebrem la nostra fe, que té una mirada sempre d'esperança en la vida eterna. No volem perdre l'esperança.

Aquest tercer diumenge d'Advent, a les cinc de la tarda, tindrè el goig de presidir la Missa amb motiu de l'ordenació de cinc diaques permanents, a la basílica de la Santa Maria del Mar. Aquest no és l'únic motiu de joia. El diumenge 20 de desembre, també a les cinc, la basílica de la Sagrada Família acollirà l'ordenació episcopal de Mons. Xavier Vilanova, que serà nou bisbe auxiliar de l'Església que peregrina a Barcelona.

En ser elegit president de la Conferència Episcopal Espanyola em vaig adonar que la meva feina augmentaria significativament i, previsiblement, també les meves absències a Barcelona. No volia que aquest fet repercutís negativament en la bona feina que fan els actuals bisbes auxiliars Sergi Gordo i Antoni Vadell, ja que d'ara endavant es veurien obligats a assumir una sobrecàrrega important de feina.

Per aquesta raó vaig sol·licitar al papa Francesc que ens concedís una ajuda, que ha recaigut en la persona de Mons. Xavier Vilanova, que fins ara era rector del Seminari Interdiocesà de Catalunya. El bisbe Xavier va néixer a la Fatarella (Tarragona) i és prevere de la diòcesi de Tortosa. Dono gràcies a Déu per poder comptar amb més ajuda en la missió de regir l'arxidiòcesi de Barcelona. Agraei-

xo al Sant Pare haver accedit a la meva petició. I agraeixo també a Mons. Xavier haver respost generosament a aquesta missió que li confia l'Església, en la persona del Papa.

L'actual equip de tres bisbes, a partir d'ara, serà de quatre, ja que Mons. Xavier accepta treballar plegats i viure amb nosaltres a l'arquebisbat. Volem viure en família i compartir els moments de pregària, de reflexió, de feina i de revisió. Compartirem també la taula, les preocupacions i les alegries que comporta el pasturatge d'una diòcesi. Fes, Senyor, que siguem una comunitat unida a Crist, que tingui un sol cor i una sola ànima (cf. Ac 4,32).

Tal com el papa Francesc va dir l'any passat durant l'homília d'ordenació de quatre nous bisbes, jo també demano de tot cor que Déu ajudi el nou bisbe a estimar amb amor de pare i de germà tots aquells que Déu li ha confiat: els preveres, els diaques i tot el poble de Déu, especialment aquells que necessiten acolliment i ajuda. Rebem amb goig aquest nou pastor de la nostra Església. Acollim-lo amb el nostre escalf perquè la seva missió doni fruit abundant.

Benvolguts germans i germanes, ja des d'ara us demano la vostra pregària pels nous diaques permanents de la nostra arxidiòcesi que seran ordenats aquest diumenge, així com pel bisbe Xavier Vilanova i per la petita família que formem els bisbes auxiliars i un servidor. Demaneu al Senyor que siguem dòcils perquè, guiats per l'Esperit Sant, puguem servir l'Església amb amor i saviesa. Que l'Esperit Sant ens animi a ser servidors de l'Evangeli i portadors d'esperança al nostre món.

COMENTARI DE LA PARAULA

Jesús, de deixeble de Joan Baptista, ha passat a ser l'Espòs que batejarà en Esperit Sant

En el Pròleg, escrit en to poètic, hi trobem dos incisos, redactats en prosa, relatius a Joan Baptista. L'autor del llibre, que es presenta al final de l'obra (Jn 21,24) com el Deixeble estimat de Jesús, ha inserit en el Pròleg dos incisos el primer dels quals comentaré tot seguit. Presenta Joan Baptista com un home enviat per Déu perquè donés testimoni de la Llum veritable, Llum que la tenebra del poder, que havia estès els seus llaços i paranys sobre tota la humanitat, no havia pogut atrapar. I puntualitza que Joan no era la Llum, com de fet pretendran presentarlo més tard alguns dels seus deixebles, sinó que havia vingut a donar testimoni de la Llum. En el segon passatge que comentaré a continuació, l'autor enllaça amb el Pròleg el testimoni que va donar Joan Baptista als sacerdots i levites enviats a ell pels dirigents jueus de Jerusalem. Té el caire d'un duríssim interrogatori judicial, en el qual Joan els contesta cada vegada més lacònicament deixant-los ben clar que ell no és el Messies, ni Elies, ni el Profeta. Els enviats, aleshores, li exigeixen que es pronunciï, a fi de donar una resposta fefaent als fariseus que els enviaren. Amb tres trets es defineix: 1) Jo soc «veu» del personatge que tothom esperava; 2) «d'algú que clama» amb veu profètica que adrecin el camí

GLÒRIA MONÉS

del Senyor; i 3) «en el desert», «a l'altra banda del riu Jordà», on ell estava batejant, plantant cara a la Terra promesa, on no se l'escolten els dirigents. Amb una referència a la llei del levirat sobre el «deslligament de la sandàlia» per part de qui pretenia endur-se l'esposa, els adverteix que ja es troba «enmig d'ells» un a qui no coneixen, un que havia estat deixeble seu, però que a partir d'ara serà l'Espòs d'Israel, de qui ell no es considera «digne de deslligar-li la corretja de la sandàlia» (vegeu Dt 25,5-10; Rut 4,6-7). A diferència d'ell que batejava «en aigua», el qui ve darrere d'ell batejarà «en Esperit Sant».

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i bibliista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART

Claretia

Què vol dir que la Bíblia és un text inspirat?

Llegim en el Concili Vaticà II (*Dei Verbum*, 11) que els llibres bíblics «tenen Déu per autor» i que, per tal d'elaborar-los, Déu «escollí uns homes dels quals es valgué servint-se de les seves capacitats... (els quals) escriviren com a veritables autors». Així, doncs, tot i que els homes van escriure «només allò que Déu volia», el text no es pot entendre al marge de l'acció humana, dels seus condicionants i dels seus condicionaments, dels seus contextos i de les cultures que s'hi reflecteixen, i de la seva visió del món. La Bíblia no és un llibre baixat del cel, escrit allà dalt i portat aquí baix per mans d'un missatger angèlic que hauria fet arribar a la terra un missatge intocable. La intervenció humana en la Bíblia és essencial on Déu parla amb el llenguatge dels homes i on els homes expressen la revelació que han rebut de Déu: és un diàleg entre Déu i l'home.

En altres termes, Déu i l'home han esdevingut còmplices en l'empresa comuna que és l'elaboració del text de la Bíblia, que és revelació concreta de Déu a una humanitat concreta, arrelada en una història ben precisa. Déu, per comunicar-se a si mateix, en la seva bondat i el seu amor, ha necessitat el llenguatge dels homes. Manifestar-se vol dir arribar a l'altre, de manera que la comunicació sigui possible; per això, Déu ha escollit un poble i una llengua, una cultura i donar-se a conèixer. El text bíblic és a prop d'una frontera aparentment infranquejable que es difuminarà amb l'encarnació de Jesús, el Fill, Déu i home.

Així, doncs, no hi ha contradicció entre acceptar que la Bíblia és un text inspirat i acceptar que conté diferents gèneres, formes o estils literaris, que fan descartar una lectura fonamentalista dels textos, la qual cosa seria, més aviat, el suïcidi de la intel·ligència.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge III d'Advent

Lectura primera

Is 61,1-2a.10-11

Aclamo el Senyor, ple de goig

Lectura del llibre d'Isaïes:

L'Esperit del Senyor Déu reposa sobre meu, perquè el Senyor m'ha ungit, m'ha enviat a portar la bona nova als desvalguts, a curar els cors adolorits, a proclamar als captius la llibertat, i als presos el retorn de la llum, a proclamar l'any de gràcia del Senyor. Aclamo el Senyor ple de goig, la meva ànima celebra el meu Déu, que m'ha mudat amb vestits de victòria, m'ha cobert amb un mantell de felicitat, com el nuvi coronat amb una diadema, com la núvia que s'engalana amb joiells. El Senyor Déu farà germinar el benestar i la glòria davant de tots els pobles com la terra fa créixer la brotada o el jardí fa néixer la sembra.

Salm responsorial

Lc 1,46-54

La meva ànima magnifica el Senyor, el meu esperit celebra Déu que em salva, perquè ha mirat la petitesa de la seva serventa. Des d'ara totes les generacions em diran benaurada.

R. La meva ànima celebra el meu Déu.

Perquè el Totpoderós obra en mi meravelles. El seu nom és sant, i l'amor que té als qui creuen en ell s'estén de generació en generació. *R.*

Omple de béns els pobres, i els rics se'n tornen sense res. Ha protegit Israel, el seu servent, s'ha recordat del seu amor. *R.*

Lectura segona

ITe 5,16-24

Que Déu guardi el vostre Esperit, la vostra ànima i el vostre cos per quan retorni nostre Senyor Jesucrist

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica:

Germans, viviu sempre contents, no us canseu mai de pregar, doneu gràcies en tota ocasió. Això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist. No sufoqueu l'Esperit, no desestimeu els dons de profecia, examineu-ho tot i quedeu-vos allò que trobeu bo, guardeu-vos de tota ombra de mal. Que Déu mateix, el Déu de la pau, us faci del tot sants, i guardi totalment irrepreensibles el vostre esperit, la vostra ànima i el vostre cos per quan retorni vostre Senyor Jesucrist. Déu, que us crida, és digne de tota confiança; ell ho farà així.

Al·leluia

Is 61,1

L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, m'ha enviat a portar la Bona Nova als desvalguts.

Evangelí

Jn 1,6-8.19-28

Tot i que no el coneixeu, ja teniu entre vosaltres el qui ha de venir

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

Déu envià un home que es deia Joan. Era un testimoni; vingué a donar testimoni de la Llum, perquè per ell tothom arribés a la fe. Ell mateix no era la Llum; venia només a donar-ne testimoni. Quan els jueus van enviar-li, des de Jerusalem, sacerdots i levites per interrogar-lo, el testimoni de Joan fou aquest. Li preguntaren: «Qui ets tu?» Ell, sense cap reserva, confessà clarament: «Jo no soc el Messies.» Li preguntaren: «Qui

ets, doncs? Elies?» Els diu: «No el soc.» «Ets el Profeta que esperem?» Respongué: «No.» Li digueren: «Doncs, qui ets? Hem de donar una resposta als qui ens han enviat: què dius de tu mateix?» Digué: «Soc una veu que crida en el desert: "Aplaneu el camí del Senyor", com diu el profeta Isaïes.» Alguns dels enviats, que eren fariseus, li preguntaren encara: «Perquè bateges, doncs, si no ets el Messies, ni Elies, ni el Profeta?» Joan els respongué: «Jo batejo només amb aigua, però, tot i que no el coneixeu, ja teniu entre vosaltres el qui ve després de mi; jo no soc digne ni de deslligar-li la corretja del calçat.» Això va passar a Bet-Ània, a l'altra banda del Jordà, on Joan batejava.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 3)

Desembre

13. DIUMENGE

Diumenge III d'Advent, Morat. Lectures: Isaïes 61,1-2a.10-11 / Salm Lluç 1,46-54 / 1 Tessalonicencs 5,16-24 / Joan 1,6-8.19-28
SANTORAL: Aubert, b. Llúcia, vg. i mr.; Otília, rel.

14. DILLUNS

Sant Joan de la Creu (MO), *Blanc*. Lectures: Nombres 24,2-7.15-17a / Salm 24 / Mateu 21,23-27
SANTORAL: Diòscor, mr.; Just i Abundi, mr.; Nicasi, b. i mr.

15. DIMARTS

Fèria, *Morat*. Lectures: Sofonies 3,1-2.9-13 / Salm 33 / Mateu 21,28-32
SANTORAL: beat Bonaventura de Pistoia, prev.; Cristina, mr.; Sílvia, vg.

16. DIMECRES

Fèria, *Morat*. Lectures: Isaïes 45,6b-8.18.21b-26 / Salm 84 / Lluç 7,18b-23. Barcelona, Tarragona i

Urgell: **Sant Josep Manyanet** (MO), *Blanc*.

SANTORAL: Adelaida de Borgonya; Albina, vg. i mr.; Ananies, Azaries i Misael.

17. DIJOUS

Fèria, *Morat*. Lectures: Gènesi 49,1-2.8-10 / Salm 71 / Mateu 1,1-17
SANTORAL: Esturmí, ab.; Franc de Sena; Joan de Mata, prev. i fund.; Llätzer de Betània.

18. DIVENDRES

Fèria, *Morat*. Lectures: Jeremies 23,5-8 / Salm 71 / Mateu 1,18-24
SANTORAL: *Mare de Déu de l'Esperança*. Adjutori, mr.; Gracià, b.

19. DISSABTE

Fèria, *Morat*. Lectures: Judit 13,2-7.24-25a / Salm 70 / Lluç 1,5-25
SANTORAL: Anastasi I, p. i mr.; Eva; Fausta, mr.; Nemesi, mr.; beat Urbà V, p.

El Sant 16 DESEMBRE

Sant Josep Manyanet

Amb la industrialització i els profunds canvis socials del segle XIX van néixer noves congregacions destinades a l'evangelització i l'educació. A Catalunya dues d'aquestes fundacions van ser els Fills i les Filles de la Sagrada Família, obra de sant Josep Manyanet i Vives (1833 – 1901).

Fill d'una família humil i practicant de Tremp, va ser ordenat capellà amb 26 anys. Va ocupar diversos càrrecs a la diòcesi d'Urgell, com ara director de la biblioteca del Seminari o secretari del bisbe. El pare Manyanet, conscient de la necessitat de tornar a predicar la fe i educar els infants en una societat canviant i inestable, va fundar el 1864 els Fills de la Sagrada Família, i deu anys més tard les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzarret. Ben aviat va obrir escoles arreu de Catalunya i després també per la resta d'Espanya i Europa. Paral·lelament, va escriure diverses obres de pietat, sobretot difonent la devoció a la Sagrada Família, i va ser l'inspirador de la famosa basílica obra d'Antoni Gaudí. Sant Josep Manyanet va ser canonitzat el 2004 per Joan Pau II.

Vetlleu i pregueu

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat
de Tarragona

En el primer evangeli de l'any litúrgic, el Senyor ens convidava, a nosaltres i a tothom, que vetléssim. Ens consignava la seva casa, l'Església, fins que ell torni en la glòria del seu Regne. Ens investia també en una missió confiada a cadascú. Vetllar és naturalment viure en la fe, l'esperança i la caritat. Només podem viure les virtuts teològals si són vivificades per la pregària. Una pregària que és alhora, sense contraposició, personal i comunitària. El cristià quan prega, encara que sigui sol, prega sempre en la comunió dels sants. L'essència de la pregària comunitària cristiana es manifesta plenament quan preguem la Litúrgia de les Hores. Per ella el temps és santificat i creix vers el Crist.

És el bell poema de la litúrgia de les Hores en la qual els salms són resats, la Paraula és escoltada i els himnes cantats. Amb ella es realitza la invitació de l'apòstol: «Digueu tots junts salms, himnes i càntics de l'Esperit, cantant al Senyor i lloant-lo en el vostre cor» (Ef 5,19).

La transmissió de la vida cristiana serà preservada per les comunitats que celebren, joioses i perseverants el Misteri de Crist en el temps. Si desapareguessin aquestes comunitats l'Església com a referència desapareix i no té objecte la invitació a la fe. Com es pot dir: «Veni i ho veureu», si no hi ha cap lloc on anar i on veure?

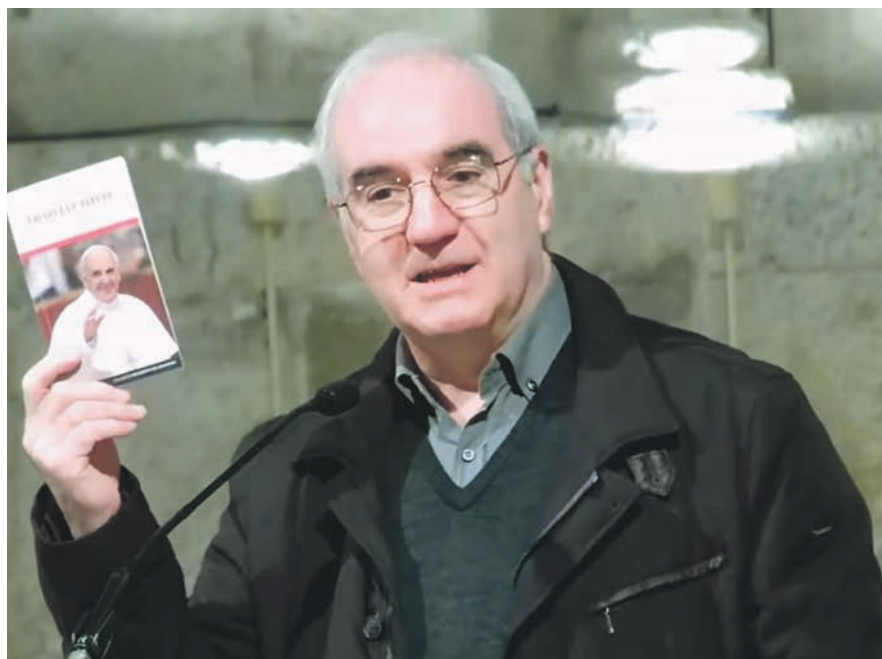
D'altra banda, tota celebració litúrgica implica necessàriament la celebració de la caritat, per tal que es realitzi la paraula del Senyor Jesús: «Tothom coneixerà que sou deixebles meus si us estimeu els uns als altres» (Jn 13,35). Celebrem, doncs, individualment o comunitàriament, sempre eclesialment, l'Ofici diví. Quan celebrem les Hores santes ens sentim inclosos en la pregària més alta i més íntima de l'Església, en la seva esperança, en el seu desig intens pel retorn del Senyor, en el seu cor amant. És en la litúrgia de les Hores

que l'Esperit s'uneix a l'Esposa per cridar: «Veni, Senyor Jesús!» (Ap 22,17).

Acabo amb un testimoni edificant: a la nostra arxidiòcesi hem acomiadat en aquest món l'estimat Mn. Josep Cabayol. Un prevere de l'arxidiòcesi que treballà quaranta anys a l'Àfrica, a Kampanja (Ruanda), testimoni del genocidi, en un lloc de missió pobríssim i perillós, donant a mans plenes tot el que tenia i donant-se a si mateix fins a exhaurir-se. Un home veritablement de Déu. La seva vida va ser la seva missió.

Un estiu, fa anys, vaig sojornar amb ell a la seva missió i vaig ser testimoni de la seva pregària: quan la tarda queia Mn. Josep es recloïa a la pobra capella de la missió i es vinculava davant del Senyor, com rendit a la seva presència, i prenia el seu brevari malmès per l'ús quotidià i constant. Venia la nit, només il·luminada per la llàntia del sagrament. Un dia s'adreçà a mi i em digué: «El brevari em fa companyia i em dona força.» També a Mn. Joan Alsina, un missioner occità a Xile en temps de la dictadura, el testament espiritual del qual és admirable, se li trobà el llibre les Hores a la tauleta de la seva cambra. Són homes de Déu, sants canonitzats pel poble de Déu, que es mantingueren fidels a la pregària i alhora a la missió viscuda fins a l'extrem de l'amor (cf. Jn 13,1).

Preparem el Nadal unint-nos amorosament i fidelment a les Hores de pregària de l'Església. Més en aquest Advent, marcat pel dolor de la pandèmia. Dolor i esperança conflueixen: *Mostreu-nos, Senyor la vostra gran misericòrdia*. S'ha dispensat de la celebració dominical, però no s'ha dispensat la Litúrgia de les Hores per a aquells que per raó de ministeri i de professió tenen joiosa obligació de celebrar-la en nom de l'Església. I convidem els fidels a celebrar-la, molts d'ells ja han trobat el goig de fer-ho. La pregària de les Hores, creieu-me, enganxa.

Presentació de l'encíclica «Fratelli tutti» al monestir de Sant Cugat

Mn. Joan Torra, degà de la Facultat de Teologia de Catalunya, va fer el 19 de novembre passat la presentació de l'encíclica del papa Francesc sobre la fraternitat i l'amistat social a la parròquia Sant Pere d'Octavià, al monestir de Sant Cugat. La xerrada va tenir molt bona acollida i s'ha fet viral per la xarxa a través del canal de YouTube Monestir Sant Cugat.

Mn. Joan Torra va assegurar que el Papa ha estat valent a l'hora de dir coses com ara que la societat no pot funcionar si no té amor (tot i que ho adapta al llenguatge del món i parla d'amistat social). També quan diu que, de vegades, la justícia és la perversió d'allò que els poderosos fan per no haver de tenir cura de tot i de tothom, o bé quan demana diàleg per canviar les coses i per evitar que els diners ho dominin tot.

En l'encíclica, el papa Francesc analitza l'estat del món i les injustícies socials i anima tota la humanitat a reflexionar sobre la fraternitat, la justícia, el perdó i l'ús del nostre temps amb els més necessitats per transformar el món.

Segons Mn. Torra, el Sant Pare s'ha convertit en l'únic referent ètic mundial, ja que és l'únic líder a qui tothom escolta perquè el seu llenguatge és actual i el seu missatge deriva de la saviesa de la religió (catòlica, en aquest cas). Per això, va insistir el degà, pot fecundar tota la vida social, política, econòmica i contribuir a canviar un món que va molt malament i on es donen situacions dramàtiques com la dels refugiats.

Per a Mn. Torra, l'encíclica proposa una forma de vida nova que acabarà tenint gust d'evangeli i contribuirà a crear un món obert a tothom, on no quedi ningú al marge i on el diàleg, l'amistat social i la reconciliació donin lloc a polítiques que estaran al servei del bé comú i de tothom.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Quan arribarà?

Tinc un amic que m'envia vídeos de suposats vidents que anuncien calamitats imminents i la vinguda del Senyor. Jo li dic que no tenim cap obligació de creure en aquestes coses; ell creu que són missatges del cel. És possible que Déu comuniqui a aquestes persones la data exacta del seu retorn?

En primer lloc, té tota la raó que no cal creure res de tot això, i més quan són qüestions que l'Església no ha discernit. En moments de gran incertesa i de fortes dificultats acostumen a sorgir aquesta mena de personatges amb missatges poc tranquil·litzadors i amb suposats coneixements celestials. Són una calamitat, ja que només generen pànic i angoixa. En la seva credulitat i sovint supèrbia es creuen mestres i diuen saber molt quan, en realitat, no saben res. De fet, Jesús, a propòsit de tot això, el que fa és destacar la nostra ignorància: «Vosaltres no sabeu quan serà el moment decisiu, vosaltres no sabeu quan tornarà l'Amo de la casa.» I ens convida a vigilar responsablement. Més que preocupar-nos pel «quan», ens hem d'ocupar del «com». Estem ben disposats per rebre el Senyor si arriba? I com que no sabem quan serà el moment definitiu, cada moment de la vida esdevé únic i preciós i cal omplir-lo amb la bellesa d'una vida santa, mantenint encesa la flama de la fe i l'amor. Un prefaci del temps d'Advent ens diu que Crist «ens surt a l'encontre en cada persona i cada esdeveniment perquè l'acollim amb amor i donem testimoni de la nostra esperança benaurada». Convidi el seu amic a no perdre el temps i ocupar-se de coses molt urgents i profitoses que ens demana el Senyor. Més que mai, els cristians hem de ser portadors de la llum i l'esperança, la qual cosa no vol dir oblidar un sentit gran de realisme i de crida a la conversió. Tot el contrari.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Els tres «consols» de Maria

El mes de desembre és un mes de contrastos, des de la riba de la fe. D'una banda, la celebració del temps d'Advent —la «vinguda», «l'arribada»—, de Déu al món, fet home, col·locant la seva tenda de campanya a les entranyes de la humanitat. L'Advent —color morat en els ornaments sacerdotals de les Eucaristies—, és temps de reflexió personal, d'examen de consciència, de conversió a Déu. I, d'altra banda, la preparació del Nadal, amb les seves llums, les seves festes, l'espasa de Dàmocles suspesa sobre tots nosaltres, perquè complim les normes sanitàries, en plena pandèmia.

Omple de llum el calendari litúrgic la festa de la Immaculada Concepció, el dia de la Puríssima. Enguany, per als creients cristians, té una emoció especial, perquè necessitem Maria, com recita l'advocació a la lletania del Rosari, «Consol dels afligits». Aquesta advocació ens parla del «consol de Maria». A l'Evangeli hi ha tres moments en els quals Maria apareix consolant.

Primer moment: Maria consola la seva cosina Isabel, amb el seu «acompanyament». Maria ens ensenya aquesta primera manera de «consolar»: «acompanyant» els nostres germans, en les dificultats, en les febleses, en les malalties.

Segon moment: Maria consola els promesos, a les bodes de Canà, quan tenen un problema greu, perquè «s'ha acabat el vi». Maria ens ensenya una segona manera de «consolar», ajudant a solucionar problemes.

Tercer moment: Maria consola els apòstols al Cenacle, després de la passió i mort del seu Fill Jesús. Allà hi ha Maria que ens ofereix una tercera manera de «consolar»: amb el nostre alè i encoratjant la fe i l'esperança en els nostres germans.

Maria ens acull a la falda maternal, ens abraça amb immensa tendresa, ens embolcalla entre les seves carícies i ens ofereix el «consol» del seu Fill Jesús.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Temps de Nadal

Les ciutats i els pobles es preparen per a les properes festes de Nadal. Els llums als carrers il·luminen especialment aquests dies i els comerços, dins de les seves limitacions, anuncien productes nadalencs. El temps segueix el seu curs i continuem celebrant aquestes festes tan entranyables plenes de sentit religiós, malgrat la profunda laïcitat de la nostra societat. Però, potser aquest any la pandèmia ens farà més reflexius i valorarem més les trobades familiars, el record dels amics i dels parents que són lluny, l'abraçada entre companys de feina quan compartíem l'àpat d'empresa. Els sentiments es faran més sòlids i quedarà aparcat el consumisme que eclipsava el veritable significat de la festa.

Per als creients és la celebració de la major expressió d'Amor de la qual ha estat objecte la humanitat: tot un Déu Creador va venir a compartir amb nosaltres la nostra naturalesa, per ensenyar-nos a conuiu com germans. Encara no hem après la lliçó. És el camí segur per arribar a aquesta pau tan necessitada per tothom.

LOURDES CAMPS CARMONA
Barcelona

Petits consells per viure feliç

No et queixis. Estima els altres. Ri molt. Digues sempre per favor i gràcies. No et donis mai per vençut. Procura estar motivat sempre. Sigues respectuós. Fes el que t'agrada. Mantingues les promeses. Estigues unit amb la família i amics. Perdona encara que costi. No perdís mai l'esperança. Somriu cada dia i seràs més feliç. Viu cada instant. Estima cada hora. Gaudeix cada segon. Però, de tant en tant,

trenca les normes, i et sentiràs lliure. Perquè en la vida, un ha de mirar en cinc direccions: endavant, per saber a on va. Enrere, per no oblidar d'on ve. Avall, per no menysprear ningú. Al costat, per veure qui et dona suport en els moments difícils. I amunt, per tenir ben present que sempre hi ha algú que et cuida i et protegeix.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

Bona nit

Els dies s'han escurçat i comença a fer fred, i m'ha vingut el record d'aquest fet entranyable.

Cada nit, abans d'anar a dormir, entrava discretament a la cambra on jeia la seva àvia impossibilitada i, sense fer soroll, mirava si estava desperta i la besava tot dient-li «Bona nit».

A voltes era molt tard i la seva àvia ja dormia, però l'acotxava amb tendresa i li feia un petó.

Algun matí l'àvia deia: «Ahir no va venir en... a dir bona nit.» Devia anar a dormir massa tard.

Sí que hi havia anat, però no l'havia volgut despertar.

Que bonic el gest d'aquest noi de 17 anys que s'adonava de la solitud i de la malaltia d'aquesta persona gran que s'havia desviscut tant per tots. El seu bon cor l'impulsava a pensar en l'altra persona. Hem d'aprendre d'aquestes persones bones, que fan el bé senzillament, sense que ningú se n'adoni.

Algun dia, segurament, escoltarà, adreçades a ell, aquestes paraules: «Veniu, beneïts del meu Pare perquè tenia fam i em donareu menjar, tenia set i em donareu beure, era estranger i m'acollireu...»

Hi podríem afegir: «Tenia fred, i em vares acotxar...»

NÚRIA VIÑOLAS ESTEVA
Cornellà de Llobregat

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

Josep Otón publica «Tabor. El Déu amagat en l'experiència»

«La vida espiritual és un èxode constant que ens fa sortir de la nostra terra»

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Josep Otón, doctor en Història, catedràtic d'ensenyament secundari i professor a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona, ens regala un nou llibre: *Tabor. El Déu amagat en l'experiència* (Ed. Claret). En aquesta ocasió, Otón ens convida a reflexionar sobre el sentit de l'experiència espiritual. Com ens explica l'autor, «l'Evangeli ens proposa una trobada amb Jesús, és a dir, fer una experiència personal. Aquesta trobada transforma íntimament. Avui potser és més fàcil parlar d'aquesta experiència espiritual que no pas de plantejaments tan teòrics que costa traduir en la pròpia vida».

Correm el risc de voler fer tres tendes i no baixar del Tabor?

I tant! El risc és un espiritualisme desencarnat, un experimentalisme narcisista, que convertim la religió en un bé de consum que ens faci sentir-nos bé. Un opi del poble, com diria Marx. Sí, sovint ens volem quedar en aquells moments de plenitud sense adonar-nos que són experiències que ens han de fer sortir de nosaltres mateixos. La temptació és tancar-nos; en canvi, l'espiritualitat ens empeny a autotranscendir-nos. Les tres tendes poden ser la plasmació d'aquesta temptació: apropiari-nos del do gratuït que rebem. Amb massa facilitat ens volem instal·lar en una mena de paradís, quan, de fet, la vida espiritual és un èxode constant que ens fa sortir de la nostra terra per madurar com a persones.

Per fer experiència de Déu, primer hem de fer experiència de nosaltres mateixos?

Efectivament. Si la terra no està preparada, el gra, per bo que sigui, no dona fruit. Cal viure un procés d'autoconeixement, d'encarar les pròpies febleses, per tal que ens adonem de fins a quin punt portem un tresor en gerres de terrissa (2Co 4,7). Els apòstols al costat de Jesús se sentien forts. Vivien enlluernats i fàcilment podien caure en la supèr-

bia espiritual. Aquest camí condueix, tard o d'hora, a la frustració, al desencís. Els resultats no responen a unes expectatives fantasioses. Els deixebles necessitaven saber qui eren realment per poder deixar-se portar per la força de l'Esperit. No és casual que precisament els tres apòstols del Tabor són els que després s'adormen a Getsemaní. I Pere, que fa la professió de fe a Cesarea de Filip, després negarà el Mestre. Cal combinar les dues experiències per tal que es posi de manifest qui és Déu, qui som nosaltres i com el necessitem.

Al llibre comenta que l'ambient postmodern és una oportunitat per a les religions tradicionals. Sabem aprofitar aquesta oportunitat o ens hem replegat?

De vegades, penso que els cristians ens hem replegat centrant-nos excessivament en els problemes eclesials que, per descomptat, s'han d'afrontar amb coratge, sense adonar-nos de les necessitats, espirituals i materials, del nostre proïme. És clar que hi ha molta indiferència en el nostre entorn. Jesús mateix també la va patir. Però també és cert que molta gent cerca un horitzó que vagi més enllà de la simple supervivència i del confort.

«Molta gent cerca un horitzó que vagi més enllà de la simple supervivència i del confort»

Elisabeth Magre

pujar al Tabor. Nosaltres hem de respondre a aquesta invitació. Com dic en el llibre, i repeteixo sovint, la fe sense experiència es marceix. Però l'experiència sense formació i compromís, es corromp.

A nivell pastoral, en ocasions posem tant d'èmfasi en la formació i en el compromís, que la vida cristiana esdevé quelcom massa eixut i poc motivador. Potser hem perdut el primer amor, com ens diu l'Apocalipsi. Però també correm el perill de promoure moments de gran emotivitat que, en el fons, no reflecteixen una autèntica trobada amb Déu. En canvi, quan hom ha viscut quelcom de debò, ho transmet. Les seves paraules emocionen, el seu testimoni és una lliçó, la seva manera de fer és un model de compromís ferm amb el món.

Cal recuperar la via pulchritudinis com a camí per descobrir la transcendència?

La bellesa sempre ha tingut un paper destacat com a via per atansar-nos a Déu. Avui els mitjans tècnics són extraordinaris i poden desenvolupar l'experiència estètica fins on no ens hauríem imaginat. Per exemple, poca gent va veure les catedrals gòtiques o les pintures del Renaixement. Ara, en canvi, d'una manera o altra, estan a l'abast de gran part de la població. Però cal desenvolupar un procés catequètic. La bellesa impacta, tanmateix, cal treballar el seu significat perquè ens porti cap a Déu i no pas cap a l'autocomplaença estètica. En aquest sentit, és molt important la música. És un instrument que ens ajuda a relacionar-nos amb Déu. I avui en la pastoral ha d'ocupar un espai molt important.

Desert, silenci, interioritat... com fer-ho atractiu per a la nostra societat?

Crec que, de fet, ja és força atractiu. Moltíssima gent segueix el camí del silenci, de la interiorització. És un camí cristià, però alguns, saturats per l'excés de formalismes, han buscat altres referents espirituals. Cal recuperar la simplicitat d'aquesta via que ens permetrà pair i assimilar els altres components de la nostra fe. Al relat evangèlic del Tabor el silenci també hi és força present.

El Papa ens demana ser una «Església en sortida». Cap a on? Quina és la prioritat?

L'important és sortir. Si no surts

Nosaltres hem rebut una herència que no és només per a nosaltres. És un llegat que hem de compartir.

Vivim la fe de manera acomplexada o acomodada?

D'una banda, la vivim de manera força acomplexada, mirant de reüll que fan els altres sense atrevir-nos a viure de ple la invitació que ens fa Jesús. Però també, sobretot quan ens sentim forts en un grup, ens acomodem a una situació de privilegi religiós que entorpeix tant el nostre procés personal de conversió com la crida a fer partícips els altres de l'alegria de l'Evangeli. Potser ens falta la força i la convicció de l'experiència espiritual personal. La que van viure els apòstols en el cenacle i els va fer sortir de les seves pors per compartir amb entusiasme el que havien rebut. No es guardaren còmodament per a ells el que havien viscut. Ho donaren. De franc ho van rebre i de franc ho compartiren.

Vostè també parla d'experiència religiosa, formació i compromís. Com hem de treballar aquestes dimensions perquè estiguin equilibrades?

Amb sentit comú i amb el convenciment que tant la formació com el compromís depenen de nosaltres, però l'experiència espiritual ens ve donada, és un regal. Jesús és qui pren la iniciativa i crida qui vol i quan vol per

«La pandèmia és una oportunitat per creuar els deserts existencials amb l'impuls que ens proporciona l'experiència espiritual»

Cathopic

ga. Quan veiem els problemes dels altres, relativitzem els propis. I en aquesta obertura experimentem la pròpia identitat, individual i eclesial. Crec que les paraules del Sant Pare són molt profètiques.

El Covid ens ha fet més espirituals?

D'una banda sí; hem vist la nostra vulnerabilitat i ens adrecem amb més facilitat a un Déu que reconeixem com a Pare i esperem que ens cuidi. A més, les dificultats que la gent pateix són una crida a ser més solidaris. Així doncs, creixen les iniciatives per nodrir la vida espiritual en temps de pandèmia i formes de voluntariat que pretenen pal·liar els patiments de la gent. Ara bé, el problema del sofriment també ens interpel·la la fe. És un moment difícil per creure. Quan vivim una situació de patiment, les nostres conviccions poden trontollar. Si guí com sigui, la pandèmia és una oportunitat per créixer com a cristians i com a ciutadans; per sortir de nosaltres mateixos i adreçar-nos a Déu i atendre el proïsme; per creuar els deserts existencials amb l'impuls que ens proporciona l'experiència espiritual, viscuda en el nostre Tabor personal.

Com els apòstols del Tabor, podem caure en la temptació de no voler baixar de la muntanya.

de casa, no et trobes amb els altres. Si surts, potser no saps amb qui et trobaràs, però la clau està a trencar la rutina de les nostres preocupacions, dels nostres victimismes infantils i anar a trobar l'altre. I en aquesta trobada tan humana, ens trobem amb l'Altre, en siguem conscients o no. Hem de sortir de la nostra autoreferencialitat, que al final ens ofe-

Catalunya Cristiana, un mes gratis

Ara, si encara no estàs subscrit a *Catalunya Cristiana*, et regalem un mes perquè la rebis, te n'enamoris i t'acabis de convèncer.

Tant si ets una parròquia, una entitat o un particular, truca'ns al **934 092 770** o envia'ns un mail a unmesgratis@catalunyacristiana.cat i et regalem un mes de subscripció. La rebràs setmanalment i de manera gratuïta.

MAC
Barcelona

La Fundació Mapfre acull una exposició del fotògraf Paul Strand

Himne a l'autenticitat

Paul Strand (1890-1976) va ser un mestre de la imatge. Concebia la fotografia com una pinzellada de coneixement visual, sense artificis, amb les seves llums i ombres. Les seves instantànies estan amarades d'una autenticitat eloqüent i d'un virtuosisme tècnic inigualable. A més, revelen el segell de modernitat que sempre va imprimir en el seu treball.

El Centre de Fotografia KBr de la Fundació Mapfre —un nou i emblemàtic espai cultural a la Ciutat Comtal— exposa, fins al proper 24 de gener, un total de cent deu fotografies en blanc i negre del cèlebre artista novaiorquè que conserva la Fundació Mapfre. La mostra, comissariada per Juan Naranjo, s'estructura en quatre

seccions: geometries, paisatges, retrats i països.

Durant tota la seva llarga trajectòria professional, Strand va reivindicar la fotografia com a art i com a mitjà per observar i entendre el món. Per exemple, a *La família Lusetti* (1953), imatge presa a la localitat italiana de Luzzara, hi ha reminiscències de l'estètica neorealista. Excepcionals són també *Dona cega* i *Home anunci*, dos retrats fets a Nova York el 1916, que han esdevingut amb el temps icones de la fotografia documental. Strand copsa amb l'objectiu de la càmera la humanitat dels personatges de manera diàfana i directa.

Entre els anys 1932 i 1934, va residir a Mèxic. Al llarg d'aquest període, la seva producció va assolir unes característiques que podem qualificar d'etnogràfiques. Això és ben palès en les fotografies de temàtica religiosa *Sant Crist amb espines* (Huexotla), *Maredeu* (San Felipe, Oaxaca), *Calvari* (Pátzcuaro) o *Sant Crist* (Tlacoahuaya, Oaxaca), totes del 1933.

Strand va saber jugar amb els enquadraments i les formes geomètriques, així com amb la incidència de la llum sobre els objectes més diversos (balces, finestres o dalles) de manera semblant als pintors impressionistes. També es va sentir seduït pel moviment de la ciutat i el seu ritme vertiginós, pels gratacels i les vistes urbanes. En aquest sentit, una de les seves imatges més paradigmàtiques és *Wall Street* (1915).

Poc abans de morir, Paul Strand va escriure: «Em veig com un explorador que s'ha passat la vida fent un llarg viatge de descobriment.» L'aventura personal d'un creador privilegiat.

Les seves fotografies tenen un virtuosisme tècnic inigualable

«Dona cega» (1916), de Paul Strand.

© Aperture Foundation Inc. Paul Strand Archive. Col·leccions Fundació Mapfre

JOSEP RUAIX I VINYET
Sacerdot, gramàtic i escriptor

De tarannà simpàtic, positiu, popular, era amant de l'esport i de l'art, a més de prevere piadós i amb gran zel pel compliment de la seva missió pastoral

Un sacerdot italià encomiable

El 14 de novembre va morir un sacerdot italià a qui vaig tenir ocasió de tractar molt i que considero encomiable. Tenia noranta-tres anys. Es deia Rino Cunial, havia nascut a Possagno (bisbat de Treviso, al Vèneto) el 1927 i, acabada la carrera eclesiàstica al seu seminari diocesà, aviat es traslladà a Roma, on estudià dret canònic i feu de vicari.

L'any 1967 va ser nomenat rector d'una parròquia de nova creació, anomenada Sant'Eligio, en una zona que s'havia poblat d'immigrants. Aquell mateix any un servidor vaig entrar en contacte amb ell i, de molt bona gana, m'acceptà com a coadjutor. Curiosament, el nou parroco

comptava amb l'ajut de dues religioses, una de les quals era precisament la seva pròpia germana. Entre ell, les religioses i el qui signa va començar una tasca pastoral intensa.

A part del culte i devocions, es feia catequesi, convivències de jovent i altres activitats formatives, recreatives i socials. Entre aquestes, es va fundar una guarderia, molt apreciada pels feligresos; també funcionava, sota l'empara de la parròquia, un comitè de barri, que s'interessava per les necessitats materials de la zona. La peculiar situació d'aquell moment i aquell indret afavoria la col·laboració entre parròquia i veïns.

Tot això, rector i vicari ho combinàvem amb els estudis: ell ensenyant religió en un institut i jo freqüentant l'Ateneu Salesià. A més, tots dos procuràvem relacionar-nos molt amb la gent.

La meva estada en aquella parròquia es va acabar l'any 1971, però don Rino continuà regint-la durant un total de trenta-nou anys. En ocasió de complir el quarantè aniversari de la seva ordenació sacerdotal fou nomenat prelat domèstic de Sa Santedat. En el 2007, monsenyor Cunial es jubilà i passà a residir al seu poble nadiu, amb els seus familiars, però estava sempre disponible per a exercir el ministeri presbiteral onsevulla. També la meva relació amb ell va continuar malgrat el meu retorn a Catalunya i, pràcticament, fèiem junts les vacances estiuenques cada any, alternant la seva vinguda al nostre país i la meua anada al seu (acompanyat d'un altre prevere del meu bisbat), vingudes i anades que combinàvem amb viatges-pelegrinatges a diversos països o contrades.

En fi, dono gràcies a Déu d'haver conegut i tractat l'argament el sacerdot italià Mons. Rino Cunial, home de tarannà simpàtic, positiu, popular, amant de l'esport (era un bon nedador i li agradaven les excursions) i de l'art (no endebades al seu poble hi nasqué el cèlebre escultor neoclàssic Antonio Canova), a més de prevere piadós i amb gran zel pel compliment de la seva missió pastoral. Al cel sia.

Rino Cunial i Josep Ruaix el 5 de juliol de l'any 2011, als Alps Rètics meridionals (nord d'Itàlia), concretament, al Passo della Gavia (2.640 m).

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El linx ibèric està sortint del perill greu d'extinció

Aquest felí és endèmic de la península Ibèrica.

És una bona notícia. L'any 2002 es va fer un recompte minuciós dels exemplars que restaven d'aquest animal i va resultar que només n'hi havia 94. Una població tan minsa implicava que, si no s'hi feia res, l'espècie s'extingiria en molt poc temps. Aquest felí, el linx ibèric, o sigui el *Lynx pardinus* amb nom científic, és endèmic de la península Ibèrica, que vol dir que no n'hi ha enlloc més del món. I els 94 individus que s'enregistraren el 2002 es trobaven repartits entre la serra d'Andújar i Doñana (Andalusia) i prou. La desaparició d'una espècie sempre provoca un desequilibri en el sistema global, que és de plànyer, i en aquest cas força important. Els ecologistes hi veieren un repte: s'havia de fer alguna cosa per evitar la pèrdua d'aquest animal tan valuós per a la nostra ecologia. És un felí semblant al gat, però d'una mida més gran; té una longitud de 85 a 110 cm, amb una alçada de 60-70 cm.

El perill greu de desaparició va fer mobilitzar els ecologistes. La Unió Internacional per a la Conservació de la Natura s'hi interessà. Quines eren les causes del declivi de la població del linx hispànic? Conegudes les causes, es pot evitar aquest declivi atacant aquestes causes. Se n'assenyalaren unes quantes: malalties, disminució de conills per la minva també de boscos, atropellaments a les carreteres... I es feu un projecte europeu. No cal

que detallem les accions que es duguerem a terme. També s'establiren quatre centres de cria en captivitat, d'on n'havien de sortir per ser reintroduïts.

I què ha anat passant? Que la recuperació s'està veient que progressa. L'any 2018 presentava ja un cens oficial de 686 linxs en llibertat, a part dels que encara es tenien en captivitat. Ara, a més de a Doñana i la serra d'Andújar, ja n'hi ha a les poblacions de Guadalmellato (Còrdova) i Guarrizas (Jaén), i també a la vall del Guadiana (Portugal), Matachel (Badajoz), muntanyes de Toledo i Sierra Morena oriental (Ciudad Real). Un dels socis que han col·laborat en la protecció del linx, Ramon Pérez de Ayala, diu: «Continuem avançant. Els plans han estat un èxit indubtable. La millora ha superat les previsions, però ara ens falta un nou projecte Life europeu per continuar en aquesta línia.»

I això és el que s'ha fet: el nou programa Life+Iberlince per consolidar les zones d'assentaments i crear noves àrees de colonització amb linxs. Ara, a finals del 2020, ja podem afirmar que aquests felins superen els 800 exemplars. Amb això ja és del tot segura la seva supervivència? Segura del tot no es pot dir, però sí que ha passat de ser espècie en perill greu d'extinció a ser només una espècie amenaçada, com tantes altres n'hi ha. Ens congratulem del canvi.

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

Infatigable pessebrista i compromesa sempre amb l'Acció Catòlica, Maria Mercè Delmàs va néixer a Barcelona l'any de la Setmana Tràgica, el 1909. Filla de farmacèutic, va entrar a treballar d'administrativa.

Quan va acabar la guerra, tenia 30 anys. Va ser llavors, enmig de la misèria que hi havia a l'època, quan va començar a treballar en els moviments catòlics de base. Va apropar-se a l'Acció Catòlica i aviat va esdevenir delegada d'aspirants. Va presidir, des del 1941 fins al 1953, el Consell Diocesà de la Joventut Femenina d'Acció Catòlica de Lleida. A partir del 1953 en endavant ocuparia càrrecs directius dins de la Germandat Obrera d'Acció Catòlica (GOAC), fins a ser-ne presidenta l'any 1956.

El 1949 veiem el seu nom com una de les persones benefactores del Seminari de Barcelona, que becaven els estudis eclesiàstics d'un seminarista pobre que no se'ls podia costejar.

La visió del món que tenia Mercè Delmàs fins al 1960 era ben petita, no anava més enllà dels límits del bisbat de Lleida, però va anar a Madrid, com a delegada de Catalunya i Aragó, a la Comissió Nacional de la GOAC i va copsar una nova realitat.

Quan va haver de representar Espanya a les reunions internacionals, la Mercè va transformar el seu punt de vista. Per exemple, va assistir el 1966, com a representant de la delegació

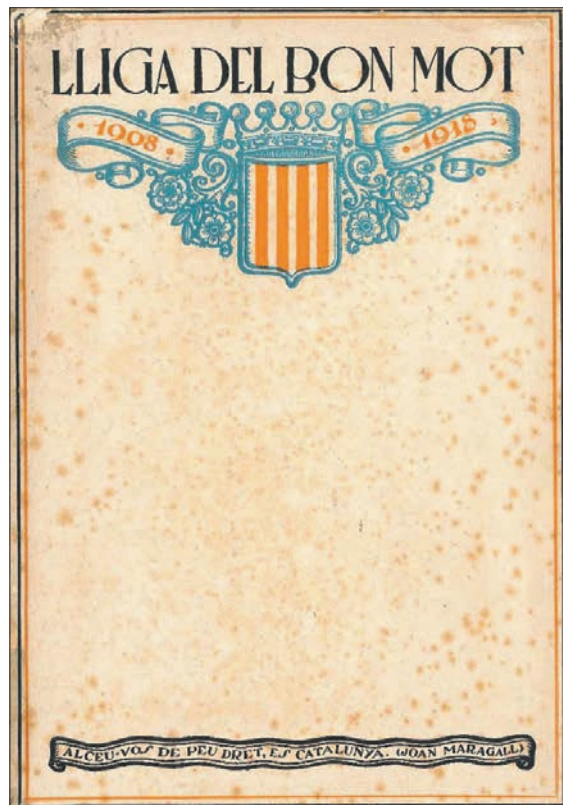
espanyola, a l'Assemblea Constituent del Moviment Mundial de Treballadors Cristians, celebrada a Roma.

A partir d'aquell moment i durant els anys seixanta, ostentaria diversos càrrecs internacionals. Va ser la presidenta de la Comissió Femenina de la Federació Internacional de Moviments Obrers Catòlics (FIMOC), que tingué lloc a Brussel·les el 1962. En aquest període hi va haver també una altra lleidatana en la direcció internacional d'aquest moviment: l'infermera Maria Dolores Sabaté i Andreu. Ella va ser un dels primers personatges d'aquesta secció Gent de Casa (C.C., 18 de novembre del 2012).

Pessebrista de gran estimació, també va ser defensora de la tradició dels Fanalets a Lleida. Fou autora d'una auca dels Fanalets de Sant Jaume, la qual es va editar pòstumament. Un premi atorgat pel concurs de Fanalets porta el seu nom en record de la seva feina.

Delmàs fou una seguidora del setmanari *Catalunya Cristiana* des de primera hora. En el número 386, corresponent a la setmana del 21 al 27 de setembre del 1986, va aparèixer una carta seva, on advocava per un ressorgiment de la Lliga del Bon Mot i la necessitat de formar els infants en l'ús precís i clar de les paraules, fent servir el llenguatge amb elegància.

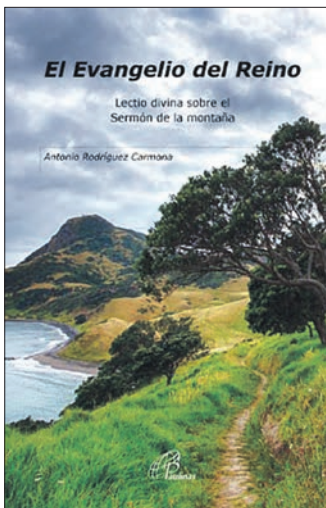
Maria Mercè Delmàs moria a Lleida l'any 1995.

Delmàs va lluitar pel ressorgiment de la Lliga del Bon Mot.

GENT DE CASA

Maria Mercè
Delmàs
Ferreri

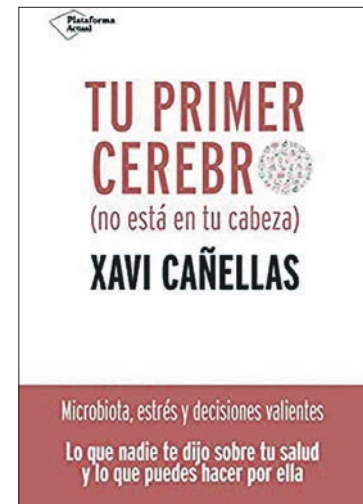
ANTONIO RODRÍGUEZ CARMONA
El Evangelio del Reino
Paulinas, 2020, 255 pàg.

Si pretenem descobrir quin és el cor de l'anunci de Jesús, haurem d'aprofundir en el missatge de les benaurances, que marca la identitat profunda del cristià. I si volem conèixer les actituds que necessitem per viure-les, haurem d'aprofundir en el Sermó de la Muntanya de l'Evangelí de sant Mateu.

MIGUEL A. QUINTANILLA
Filosofía ciudadana
Editorial Trotta, 2020, 193 pàg.

En la història de la humanitat no s'havia viscut mai una època com la present, marcada per les interaccions cada vegada més complexes de la societat amb la ciència, la tecnologia i la política. Per fer front als nous reptes, de vegades cal fer un pas enrere i reflexionar amb les eines que proporciona la filosofia.

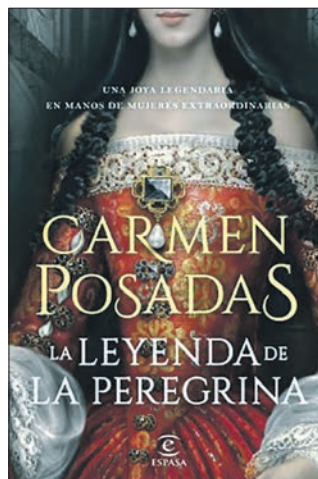
XAVI CAÑELLAS
Tu primer cerebro (no está en tu cabeza)
Plataforma Editorial, 2020, 202 pàg.

Apatia, erupcions a la pell, mal de cap, ansietat, depressió... Alguna d'aquestes situacions et resulta familiar? Són malalties i símptomes que en un principi semblen difícils d'entendre fins i tot per als especialistes. Ser saludable és a les teves mans. Un llibre per saber què pots fer per conservar la salut a nivells òptims.

MARC RIBAS
En marcha, cocina!
Cossetània Edicions, 2020, 157 pàg.

Marc Ribas, el cuiner més popular de TV3, ens ofereix més receptes brutals, saboroses i sorprenents de cuina tradicional catalana sense oblidar aspectes actuals amb productes frescos i de proximitat. Sobretot, però, el cuiner destapa el seu cantó més personal i deixa entrar el lector a la seva cuina, a través de vivències úniques i divertides.

CARMEN POSADAS
La leyenda de la Peregrina
Espasa, 2020, 475 pàg.

La Peregrina és, sens dubte, la perla més famosa de tots els temps. Al segle XVI, l'esclau que la va extreure del mar amb ella va aconseguir comprar-se la llibertat. La Peregrina ha passat per moltes mans fins que Richard Burton la va regalar a Elizabeth Taylor per segellar una de les històries d'amor més sonades del segle XX.

ENRIQUE CALICÓ
El diario de Martina
La vocal de lis, 2018, 447 pàg.

Després de cinc anys de letargia per la mort del seu marit, la Martina aprofita l'excusa del seu 70è aniversari per fer un viatge a París amb les amigues. Allà decideix escriure les seves vivències durant sis mesos i deixar constància escrita dels seus pensaments i sentiments, amb una mirada al present i, l'altra, al passat.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

Teatre en pantalla i platees a mig gas

S'havia dit durant molt de temps que el teatre era una de les arts que es mantenia immune a l'eclosió digital. La música, la literatura, el cinema, la informació, la divulgació, les enciclopèdies... totes havien sucumbit a la nova era. Es defensava amb un cert orgull de classe que el teatre no es podia «enllau-nar» i que s'havia de viure en directe per sentir en pròpia pell les llàgrimes i la suor dels intèrprets.

Però no es pot dir mai d'aquest teatre no en veuré. L'assot del coronavirus ha desmentit moltes d'aquelles declaracions de principis. Els tancaments temporals sisplau per força dels teatres i els temors de cancel·lacions d'espectacles d'un dia per l'altre han aportat al món escènic una crisi desconeguda que ha superat totes les viscudes fins ara pel sector. L'hecatombe teatral ha esmolat la imaginació i els recursos per fer

arribar la creació dramàtica als espectadors. No és res nou perquè en temps del blanc i negre la televisió va fer força amoretos amb el teatre fins al punt que es pensava que el devoraria per sempre. No va ser així. El teatre va anar desapareixent de la pantalla petita i va tornar a créixer a l'escenari. Ara, les possibilitats tecnològiques han obert una nova via d'aproximació al teatre: les retransmissions en *streaming* i les visualitzacions a la carta.

Les dues iniciatives que han nascut —i sembla que per quedar-se— han estat la creació dels canals *SalaOnLine* (Lliure) i *TNCDigital* (Teatre Nacional de Catalunya). Els dos grans teatres públics catalans han obert aquestes sales en línia que, mitjançant una subscripció per temporada de 29€ o el pagament de 3, 5 o 7€ per peça, donen opció a veure a la carta els espectacles que s'han estrenat presencialment i alguns d'inèdits o exclusivament digitals.

El Teatre Lliure ha obert tres espais: *Lliure al Sofà*, *Clàssics per a criatures* i *Teatre radiofònic*, per a obres especialment per al canal en línia, amb condicions tècniques d'imatge i so d'alta qualitat, enregistrades a porta tancada, de la mateixa manera que el Teatre Nacional de Catalunya ho fa també amb una selecció dels seus espectacles. Algun avantatge? Sí, un: que des del sofà de casa —llar convertida en bombolla— no cal mantenir la distància de seguretat ni portar mascareta com sí que passa a les platees buides per ara i tant a la meitat.

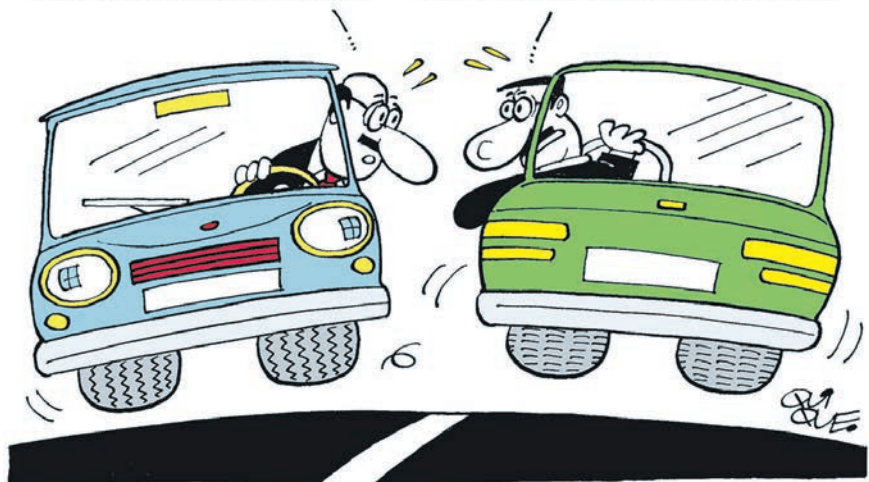
© Teatre Lliure

«El quadern daurat», a ull de mòbil, una de les obres que el Teatre Lliure ha enregistrat i que es poden recuperar digitalment durant tota la temporada.

AMB BON HUMOR

VAIG A 180 PER ARRIBAR A TEMPS A UNA REUNIÓ PER COMBATRE L'ESTRÉS

DONCS JO VAIG A 200 A UNA CONFERÈNCIA SOBRE "ELS PERILLS DE LA CARRETERA"

«El Lliure al Sofà» i «TNCDigital»

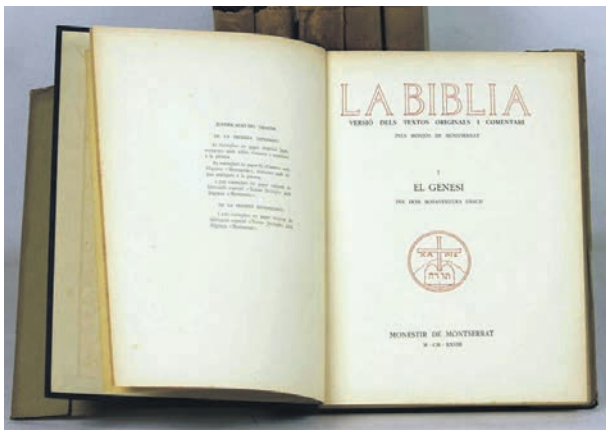
Diversos espectacles (Lliure) www.lliureonline.com
(TNC) www.tnc.cat/ca/tncdigital
Fins a final de la temporada 2020-2021

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA M. BOIXAREU

Escotar (llegir) per entendre

DOM BONAVENTURA UBACH

La Bíblia. El Gènesi
Versió dels textos originals
i comentari pels monjos de
Montserrat
Publicacions de l'Abadia de
Montserrat, 1929, 318 pàg.

Gn 1,1: «Al principi...»: la Bíblia és epifania de Déu en el món dels homes.¹

Les edicions i traduccions del text bíblic són gairebé inabastables. És el llibre, entre tots els llibres, més traduït, editat, consultat, estudiat, interpretat, escarnit, controvertit, manipulat, etc.; una obra, la que més ha influït en la cultura, la història, la política, els costums... del món sencer al llarg del temps. Ha canviat persones, capgirat voluntats, excusat malifetes, també. La llarga llista del seu protagonisme i influència esdevé inexhaurible: paraules dites, escrites, pensades, compartides... i Ella resta immutable, resta aquí oberta a tot però, sobretot, sembla somriure enigmàticament, amb certa picardia, desitjant que hom hi vagi descobrint el *Misteri* que amaga i, alhora, mostra: el de la *Presència*, que el text va desgranant amb lletra humana i paraula divina, amb l'experiència de qui viu en la fràgil contradicció entre la *confiança* i el dubte: el poble, la comunitat, la persona: és a dir, qui llegeix, escolta, interpreta.

Aquest conjunt de llibres anomenat Bíblia té la seva primera traducció quan, progressivament, el text passa de l'oralitat a l'escriptura en un temps indatable del segle mil·lenni aC i es va transmetent de generació en generació, però no tots els textos van tenir el seu origen en l'oralitat; l'escriptura d'origen alterna l'hebreu, l'arameu i el grec. Imprecisions

en les referències contextuals, diversitat en una unitat de sentit, del missatge. Els manuscrits més antics de l'Antic Testament, que es conserven, daten del segle III-I aC trobats a Qumran; els més antics del Nou Testament se situen a finals del segle II principis del segle III dC. S'ha perdut molt de material, ben segur,

però el que hi ha és una font inexhaurible per a la recerca, l'estudi, la pastoral, en l'àmbit privat i d'altres. És com un oceà de coneixement, de comprensió, on la investigació, la discussió, l'estudi bíblic és ben viu, atrau un munt de persones i institucions i la seva influència segueix i segueix. «L'Esclusiva creix en els seus lectors» (sant Gregori, el Gran).

1. A. Puig i Tàrrach. «L'hermenèutica de l'Esclusiva. Estudi de Dei Verbum 12» *RCatT* 39/1 (2014).

RAUXA

Josep Torné Cubells (1956 – 2020)

L'aspror de la terra de secà no és atractiva a primer cop d'ull, però quan floreix té una esplendor infinitament superior a la bellesa massa fàcil dels camps sempre amarats d'aigua. Les grans pedres llises i despallades del claustre poden glaçar la sang, però vora d'elles la vida hi batega amb una intensitat desconeguda per a qui viu enmig de les comoditats d'un món de cotó fluix. Josep Torné Cubells, el nostre Josep, havia nascut i s'havia criat en una terra poc agraïda, i una vegada adult va triar viure sempre entre pedres cantelludes, fins i tot quan la malaltia hauria pogut justificar aclofar-se sobre els coixins. Encara que al nostre món li costi d'entendre, l'opció que ell havia pres conscientment des de ben jove no era pas cap rebuig de la vida, sinó precisament la tria per la Vida o, més ben dit, la resposta afirmativa a la Vida en majúscules.

Des d'aquest «sí» es comprèn millor el do que tenia el Josep de detectar a l'instant l'enconyiment, aquest replegament sobre el propi jo, aquest mirar-se tota l'estona el melic, l'autocompassió que fa de la persona una terra eixorca de debò. En la correcció podia ser dur i taxatiu, però això era sempre per al bé de l'altre, perquè la sacsejada el fes sortir de l'entotsolament disfressat d'humilitat, guaités més enllà d'ell mateix i obrís el cor a la Veritat que governa amorosa les nostres vides i tot l'univers. La saviesa que posseïa, el coneixement extens i profund que demostrava amb tothom que s'hi atansava, no era cap demostració de superioritat, sinó un tresor preciós que ell es delia per compartir en converses d'una afabilitat i honestat poc comunes. Ara que el Josep és al cel demanem-li que ens hi prepari estada per, arribat el moment, poder-hi compartir per sempre més el do de la Vida.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Pessebres

PARRÒQUIA DE LA PURÍSSIMA CONCEPCIÓ

Organitza un concurs de pessebres obert als nens i a la gent gran, així com també a les famílies, llars d'infants, col·legis i altres centres docents, col·legis professionals, cases religioses, comerços, empreses i oficines, residències geriàtriques i hospitals. Les bases es poden demanar a la parròquia: tel. 934 576 552, parroquiaconcepciobcn@gmail.com, ww.parroquiaconcepciobcn.org. La participació també pot ser virtual, enviant un vídeo per WhatsApp al mòbil del jurat: 618 249 570.

MISSIONERS JOSEFINS

Fins al **dimarts 2 de febrer** es pot visitar el pessebre de la Família Josefina 2020 a l'església del barri de Fàtima d'Igualada. Els fons recaptats es destinaran al manteniment de l'església de la missió dels Missioners Josefins a Etiòpia. Més informació: P. Alejandro Enríquez, tel. 639 806 219.

Barcelona

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 14 de desembre**, a les 19.00, Dilluns dels Drets Humans sobre *Covid-19: la democràcia en estat d'alarma* (tel. 933 172 338).

PREGÀRIA

El **dijous 17 de desembre**, a les 19.30, taller-escola de pregària; el **dissabte 19**, a les 10.30, espai de silenci i pregària al Casal Don Bosco dels salesians. Informació: tel. 934 291 803.

SILENCI CONTEMPLATIU

El **dissabte 19 de desembre**, a les 10.30, trobada guiada per Beatrice D'Cunha a l'espai d'interioritat Francesc Palau de Barcelona. Inscripcions: centre@espaiinterioritatpalau.com.

CONCERT

El **diumenge 20 de desembre**, a les 18.00, concert de Nadal amb Lorién Santana (orgue) a la parròquia de Santa Maria del Remei de les Corts de Barcelona.

Lleida

MUSEU DE LLEIDA

El **diumenge 20 de desembre**, a les 12.00, visita dramatitzada *Atilia, lliberta i pedagoga de la llerda romana*. Inscripcions: tel. 973 283 075.

Tarragona

SANT JOAN DE LA CREU

El **dilluns 14 de desembre**, festivitat de Sant Joan de la Creu al monestir de Sant Josep i Santa Anna de Tarragona: a les 8.00, laudes; a les 18.30, vespres i eucaristia presidida per l'arquebisbe Joan Planellas.

Terrassa

MONESTIR DE SANT CUGAT

El **dissabte 19 de desembre**, a les 12.00, visita guiada *El cicle de Nadal*. Reserves: tel. 936 759 951.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 19 de desembre**, a les 10.00, pregària contemplativa en silenci i en comú. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè la nostra relació personal amb Jesucrist s'alimenti de la Paraula de Déu i d'una vida de pregària

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

f /catalunyacristiana

t @catcrist

ig catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana: Eloi Aran, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Joan Boronat, Agustí Borrell, Jaume Castro, Agustí Codinach, Antonio Gil, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rúaix, Lluís Serra, Rafael Serra, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

REDACCIÓ

Lluís Bernabé, director de la Fundació de La Marató de TV3

«Demostrem el poder que tenim els ciutadans quan ens unim»

El 20 de desembre arriba una nova edició de La Marató de TV3, que se centrarà en la lluita contra el Covid-19. S'hi palesarà la necessitat urgent que hi ha de disposar d'eines diagnòstiques, de prevenció i de tractament. Hi podeu col·laborar amb la compra del llibre o del disc, o bé, amb donatius. Més informació a tv3.cat/marato.

Aquest any La Marató de TV3 es dedica a la pandèmia del Covid-19.

Sí, el Patronat de la Fundació de La Marató de TV3 havia decidit en el seu moment que la temàtica d'enguany estigués dedicada a les malalties mentals, però, arran dels fets esdeinguts a partir del mes de març, vam canviar-ne el contingut. L'any vinent, La Marató sí que estarà dedicada a la salut mental.

El repte econòmic és crucial, però ara el repte científic és majúscul...

Sí, des dels diferents equips de coordinació científica que tenim a la Fundació posem en relleu que la recerca és fonamental. No només ara amb el Covid-19, sinó sempre. Tota la societat ens dona suport de moltes maneres. Per exemple, nombroses activitats populars que s'organitzaven abans s'estan transformant, gràcies a la voluntat i l'esforç de la ciutadania, en activitats telemàtiques perquè es puguin dur a terme i així aconseguir diners.

Hi ha molts fronts oberts.

Més enllà que aviat hi hagi una vacuna, tots els experts ens diuen que, per sortir d'aquesta situació, necessitarem més d'una vacuna, així com retrovirals, antivirals, fàrmacs... Ens cal saber si aquesta pandèmia mutarà i com prevenir aquesta mutació, si les persones que han passat el Covid-19 mantenen els seus antivirals... S'han de fer estudis epidemiològics per

prevenir futures pandèmies i tampoc no hem d'oblidar-nos de les seqüeles psicològiques que comporta aquesta malaltia.

És la primera vegada que La Marató tracta una malaltia que no afecta només un col·lectiu, sinó tota la societat.

Efectivament. L'eslògan d'enguany és absolutament adient: «Aquesta Marató toca a tothom.» En els seus vint-i-nou anys d'història, serà La Marató més llarga que mai s'hagi fet. Hi farem connexions amb centres de recerca o d'assistència primària, amb investigadors i, sobretot, amb testimonis, les persones afectades, que són el pal del paller del programa. Demostrem el poder que tenim els ciutadans quan ens unim.

Una Marató excepcional...

Aquesta Marató vol ser un homenatge a tots els ciutadans que han assumit una responsabilitat única durant la pandèmia, a aquells professionals que han estat —i estan— en primera línia desenvolupant les seves tasques en diferents àmbits, no només de la salut, sinó també de la neteja, de la seguretat, del transport, de les funeràries...

“ARA VA DE BO i amics”

Ei, família! Ja sabeu que ha sortit el **CD del GRIPAU BLAU?**

El del programa de **Ràdio Estel!**

El CD de les sessions d'El Gripau Blau
a Ràdio Estel (2011-2020)